

ת"פ 34682/01/16 - מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה ואח'... נגד חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ ח"פ 510494842, יאיר וידה, שלמה לוי, ניר מיכאל סביון ואח'...

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 34682-01-16 מדינת ישראל נ' חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ ואח' 26 אפריל 2022

לפני כבוד השופטת שרה חביב

המאשימה
מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה
על ידי עו"ד עדי דמתי שגיא

נגד

הנאשמים

1. חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ ח"פ 510494842
על ידי עו"ד אריה ניגר ועו"ד יה"ל פורת
2. יאיר וידה
- על ידי עו"ד שרון קליינמן ועו"ד הילה פרנקו
3. שלמה לוי
- על ידי עו"ד מאיר הדר, עו"ד שרונה כהן
4. ניר מיכאל סביון
- על ידי עו"ד אריה ניגר ועו"ד יה"ל פורת
5. פרוספר אלבז - זוכה
6. אריה עמיר - זוכה
7. רולידר בע"מ ח"פ 513298133 - נדונה
8. ניר עפרוני - נמחק
9. משה ורמוס - נדון
10. ח'אלד שלאבנה - נדון
11. פריג' אל עמרני - נדון
12. מובילי הר הנגב בע"מ ח"פ 512706474 - נדונה
13. דני אלקרינאוי - נדון
14. סאמר קרינאוי - נדון
15. עזיז אלקרינאוי - נדון

גזר דין

1. גזר הדין דנן עניינו בהרשעת הנאשמים בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום המתוקן בשנית [להלן: "כתב האישום"] אשר מחזיק שני אישומים, ושעניינו עבירות שבוצעו במהלך עבודות שיפוץ קו דלק סילוני [להלן: "דס"ל"] בו החזיקה בזמנים הרלוונטיים נאשמת 1 [להלן גם "הנאשמת"]. מדובר בשני אירועים שהתרחשו במרחק של כתשעה שבועות זה מזה במהלך עבודות שיפוץ קו צינור "16" המחבר בין אילת לאשקלון [להלן: "הצינור"] ומשמש להובלת דס"ל; במסגרת השיפוץ נפגע הצינור מכלי הנדסי כבד וכתוצאה זרם ממנו דס"ל בכמויות גדולות אשר הוביל לזיהום של נחל צין וסביבותיו.

2. ביום 15.2.2022 יצאה מלפני הכרעת דין מנומקת במסגרתה הורשעו **נאשמים 2, 3, 4**, בשתי עבירות של זיהום מים בנסיבות מחמירות מכוח אחריות נושאי משרה לפי סעיף 20ב + סעיף כא(א) וסעיף כא(ג) וסעיף 20כב בחוק

המים, עבירה אחת על פי האישום הראשון מיום 29.6.2011 ואחת על פי האישום השני מיום 4.9.2011; שתי עבירות של הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק שמירת הניקיון לפי סעיף 15 בחוק שמירת הניקיון, עבירה אחת על פי האישום הראשון מיום 29.6.2011 ואחת על פי האישום השני מיום 4.9.2011; עבירה אחת של הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק למניעת מפגעים לפי סעיף 11(ג) + 14 בחוק למניעת מפגעים, על פי האישום הראשון מיום 29.6.2011.

נאשם 2 נמצא אחראי בעבירות הנ"ל בגין מחדלים שנוגעים לטיפול בפריצות הדלק שאירעו בקו ולא בגין מחדלים הנוגעים לגרימת הפריצות בקו בעוד שהנאשמים 3, 4 נמצאו אחראים בשני המישורים הנ"ל.

נאשמת 1 הורשעה בשתי עבירות של זיהום מים בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 20ב בצירוף סעיף כא(א) וסעיף כא(ג) בחוק המים, עבירה אחת על פי האישום הראשון מיום 29.6.2011 ואחת על פי האישום השני מיום 4.9.2011; שתי עבירות של השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך ברשות הרבים לפי סעיף 2 + סעיף 13(ג)(1) בחוק שמירת הניקיון, עבירה אחת על פי האישום הראשון מיום 29.6.2011 ואחת על פי האישום השני מיום 4.9.2011; עבירה אחת של גרימת ריח חזק או בלתי סביר לפי סעיף 3 + סעיף 11(א)(1) בחוק למניעת מפגעים, על פי האישום הראשון מיום 29.6.2011.

נאשמים 5-6 זוכו מהמיוחס להם בכתב האישום.

כתב האישום והכרעת הדין

3. **בחלק הכללי** בכתב האישום המתוקן בשנית, אשר לא עמד במחלוקת, נטען כי חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ [נאשמת 1], היא חברה פרטית שפעילותה העיקרית בתחום האנרגיה, ובכלל זה הובלה ואחסון של נפט גולמי ומוצרי דלק באמצעות מערכת קווי דלק ומתקני תשתית. בהחזקתה ובניהולה של הנאשמת צינור "16" [להלן: "**הצינור**"], אשר מחבר בין אילת ובין אשקלון. חלקו של הצינור, כ-153 ק"מ המשתרעים בין אשל הנשיא ובין שיזפון, משמש לצורך הובלת דס"ל שהוא חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.

4. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (קווי דלק), התשס"ו-2006 [להלן: "**תקנות קווי דלק**"] הותקנו במטרה להקטין את הסיכון מפני דליפת דלק מקווי דלק ולמנוע זיהום מקורות מים. תקנות אלו קובעות פעולות בהן יש לנקוט בעת הקמת קו דלק והפעלתו למניעת דליפות ואיתורן וכן את האמצעים לטיפול בזיהום קרקע עקב דליפת דלק. כניסתן לתוקף של התקנות הוחלה בהדרגה בין השנים 2006-2011.

5. בסוף שנת 2007, בבדיקה שנערכה לצינור מטעם הנאשמת, נמצא כי בעטיפת הצינור קיימים מספר רב של ליקויים שמשמעותם היא שלאורך חלקים נרחבים של הצינור הוא אינו מוגן מפני דליפות. עוד נמצא כי בחלקים מסוימים הצינור חשוף ואינו טמון באדמה. בשל האמור לעיל, בשנת 2008, הפסיקה הנאשמת את הזרמת הדס"ל בצינור. בהמשך לכך הוחלט על ידי משרד הביטחון והנאשמת, כי זו תשפץ את הצינור במימון משרד הביטחון ותחזיר אותו למצב עמוד 2

תקין. על פי ההסכם שבין הנאשמת ומשרד הביטחון, עבודות השיפוף תבוצענה על ידי הנאשמת באמצעות קבלני משנה מטעמה, וביצוען יהא באחריותה המלאה והבלעדית ותחת פיקוחה, לרבות טיב העבודות. במסגרת תכנון הפרויקט הכינה הנאשמת מפרט טכני הכולל הנחיות מפורטות לאופן ביצוע העבודה, כמו גם הוראות בטיחות ונהלי חירום ונושאים נוספים, הנדסיים ואחרים [להלן: "**המפרט הטכני**"]. עבודות שיפוף הצינור החלו בחודש מרץ 2011 ונועדו להסתיים בחלוף 24 חודשים. חלק מתוואי הצינור שנועד לשיפוף, עובר בגן לאומי כמובנו בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, "גן הפסלים", סמוך לנחל צין מהגדולים והחשובים בנחלי הנגב, שאורכו כ- 120 ק"מ.

6. חברת רולידר בע"מ [נאשמת 7; להלן: "**חברת רולידר**" או "**רולידר**"] היא חברת הנדסה אזרחית המתמחה בניהול פרויקטים בתחום התשתיות, נבחרה על ידי הנאשמת, באמצעות מכרז, לנהל את ביצוע עבודות השיפוף של הקו; חברת מובילי הר הנגב בע"מ [נאשמת 12; להלן: "**חברת מובילי הר הנגב**" או "**הר הנגב**"], היא חברה קבלנית אשר התקשרה עם חברת רולידר למתן שירותי עבודות עפר במהלך שיפוף הקו.

7. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שימש יאיר וידה [נאשם 2] כמנכ"ל הנאשמת, והיה מי שהוביל את ההתקשרות עם משרד הביטחון בעניין פרויקט שיפוף הצינור. עובר לחודש ינואר 2011 שימש שלמה לוי [נאשם 3] כמנהל אגף הנדסה ומחודש ינואר 2011 כסמנכ"ל הנדסה בנאשמת. בתפקידו אלו היה נאשם 3 אחראי על שיפוף הצינור וממונה על ניר סביון [נאשם 4], עובד הנאשמת, שמונה לניהול פרויקט שיפוף הצינור. בתפקידו זה הופקד נאשם 4 על תכנון הפרויקט והוצאתו לפועל; בין היתר היה אחראי על כתיבת המפרט הטכני, עריכת סיור קבלנים וניהול מכרז לבחירת הקבלן, בחירת המפקחים מטעם הנאשמת ועל ליווי הפרויקט מבחינה הנדסית וביצועית. כל ההחלטות ההנדסיות והניהוליות הנוגעות לפרויקט התקבלו על ידי נאשם 4 בפיקוחו של נאשם 3. פרופסור אלבז ואריה עמיר שימשו בתקופה הרלוונטית כמפקחי פרויקט שיפוף הצינור בשמה של הנאשמת ומטעמה. הם היו כפופים לנאשם 4, פעלו כנציגיה של הנאשמת בשטחי השיפוף והם היו שם בעלי הסמכות הגבוהה ביותר מטעמה של הנאשמת. בין היתר, בידי נאשמים 5 ו- 6 הופקדה האחריות לוודא קיומן של הוראות המפרט הטכני, הנחיות והוראות עבודה שניתנו באופן פרטי על ידי נאשמים 4 ו- 3, בהתאם להתקדמות עבודות השיפוף.

8. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שימש ניר עפרוני [נאשם 8, שנמחק מכתב האישום] כמנכ"ל חברת רולידר. בתפקידו זה נשא באחריות כוללת על ביצוע פרויקט שיפוף הצינור. משה ורמוס [נאשם 9] שימש כעובד חברת רולידר, ומי שמונה מטעמה לנהל את פרויקט שיפוף הקו. בתפקידו זה היה אחראי על הניהול ההנדסי והמקצועי של ביצוע הפרויקט ובכלל זה על ניהול צוותי העבודה באמצעות ח'אלד שלאבנה [נאשם 10]. חאלד שלאבנה שימש כמנהל עבודה מטעם חברת רולידר באתר שיפוף הצינור. בתפקידו זה היה אחראי על ביצוע עבודות השיפוף באמצעות צוותי העבודה, בן של חברת רולידר והן של קבלני המשנה השונים. פריג' אל עמרני [נאשם 11] היה עובד חברת רולידר ושימש כעוזרו של ח'אלד שלאבנה.

בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, היה דני אלקרינאוי [נאשם 13] הבעלים והמנכ"ל של חברת מובילי הר הנגב. בתקופה הרלוונטית לאישום הראשון היה סאמר קרינאוי [הנאשם 14 להלן גם "**סאמר**"] עובד חברת מובילי הר הנגב ונהג של כלי רכב הנדסי כבד. בתקופה הרלוונטית לאישום השני היה עזיז אלקרינאוי [נאשם 15 להלן גם: "**עזיז**"]

עובד חברת מובילי הר הנגב, מנהל בה ונהג של כלי רכב הנדסי כבד.

האישום הראשון

9. ביחס לאישום הראשון נקבע כי על פי הוראות המפרט הטכני וההנחיות שניתנו לצוות העבודה, חשיפת הצינור נעשתה באמצעות מחפר [להלן: "**באגר**"] שחפר משני צידי הצינור, ולאחר מכן הוסרו עודפי העפר מעל הצינור באופן ידני. כל זאת, על מנת להפחית את הסיכון לפגיעה בצינור על ידי כלי כבד במהלך העבודה. בהתאם, הונחו כל צוותי העבודה כי חריגה מרצועת העבודה של תוואי הצינור וחפירה בעת שהצינור אינו נגלה לעין אסורה בתכלית האיסור.

ביום 29.6.2011, סמוך לשעה 6:30, במתחם גן לאומי "גן הפסלים" שבו עובר נחל צין, המשיך צוות העובדים של חברת מובילי הר הנגב לבצע חפירה לשם חשיפת הצינור. בצוות החפירה עבדו באותו הזמן סאמר [נאשם 14] שנהג על הבאגר; סאמי אל קרינאוי, ששימש כמכוון של סאמר קרינאוי וכן פריג' אל עמרני [נאשם 11] אשר עליו הוטלה האחריות לוודא עבודות חשיפת הצינור באופן תקין מטעמו של ח'אלד שלאבנה [נאשם 10].

10. סמוך לאמור לעיל, הגיע למקום ביצוע החפירה פקח רשות הטבע והגנים [להלן: "**רט"ג**"] מר צחי אולייניק [להלן גם: "**צחי**"], במסגרת תפקידו, לאחר שהתבקש לפקח על אופן ביצוע העבודות. הפקח הצביע על קיומו של עץ אשל [להלן: "**העץ**"], שהוא ערך טבע מוגן, בתוואי התקדמות החפירה והביע חשש כי אם תמשיך החפירה כסדרה ייאלץ צוות החפירה לדרוס את העץ. לפיכך דרש צחי כי צוות החפירה יפסיק את התקדמות החפירה ויימנע מדריסת העץ.

נקבע כי לאחר דין ודברים שהתקיים בין צחי ובין צוות החפירה לעניין העץ, נהג סאמר את הבאגר אל מחוץ לרצועת העבודה בה היה הצינור גלוי לעין והחל לחפור באמצעות כף הבאגר סמוך לעץ, במטרה לעקרו ולהעתיקו למקום אחר, זאת על אף שלא ניתן היה לראות את הצינור שהיה טמון מתחת לפני הקרקע ועל אף שידע על הסיכון הכרוך בחפירה ללא קשר עין עם הצינור. במהלך הניסיונות לעקור את העץ, סמוך לשעה 7:40, נעץ סאמר את שיני כף הבאגר בקרקע ופגע בצינור. עוד נקבע כי צחי פעל בניגוד לסיכום בין רט"ג וקצא"א ולפיו אין לפעול ישירות מול מפעילי הכלים ואנשי הקבלן, וכי אנשי הקבלן חששו שצחי יפעיל אמצעי איכפה שונים שבסמכותו ולכן חששו שלא לסור למרותו.

11. עקב הפגיעה פרץ סילון דס"ל בעוצמה גבוהה והתיז על נחל צין וסביבותיו. חלק מהדס"ל זרם במורד אפיק נחל צין וחלקו הותז במעלה הנחל ועל הגבעות שסביב לו. הדס"ל זרם בעוצמה מהצינור עד השעה 8:15, אז סגר עמיר את המגוף הקרוב, והמשיך לזרום מהצינור בעצמה נמוכה יותר עד סמוך לשעה 13:30.

12. נקבע כי הנאשמת לא נערכה מראש לפריצת דס"ל בהיקף זה, ולא נערכה להגעת אמצעי חירום לשטח הגן הלאומי, שהוא בעל תנאי עבירות קשים. בכך, נמנעה הקטנת הנזק במידה גדולה יותר מזו שנעשתה בפועל. בין היתר, הנאשמת לא הייתה ערוכה באופן מספק להגעתם למקום של אמצעי שאיבה המסוגלים להגיע למקום הפריצה; לפיכך,

ביוביות הוזמנו למקום על ידי רשות הטבע והגנים, ואלה התחילו בפעולתם סמוך לשעה 14.30.

13. נקבע כי פרצה כמות משמעותית של דס"ל מהצינור במסגרת האירוע דן. אין מדובר בכמות מבוטלת, מדובר בכמות שעולה כדי מאות קוב. הכמות המדויקת איננה ניתנת לקביעה משפטית, אך ניתן לקבוע כי נשאבו בפעולות החירום שלאחר מכן כ- 100 מ"ק דס"ל. כתוצאה מהפגיעה, זוהם שטח של כ- 60 דונם בנחל ובסביבותיו. במהלך ביצוע עבודות השיקום פונו מהנחל ובסביבותיו כ- 26,500 טון קרקע מזהמת. על אף פינוי הקרקע המסיבי, חלק מהדס"ל נשאר בערוץ ובגדות הנחל גם לאחר סיום עבודות השיקום. פריצת הדס"ל העמידה את האקוויפרים המצויים מתחת לנחל צין בסיכון של זיהום, וכתוצאה גם את קידוחי מפעל נחל צין הנמצאים כ- 25 ק"מ מנקודת הפריצה.

14. כתוצאה מפריצת הדס"ל שרר באפיק נחל צין וסמוך לו ריח חריף של דלק, אשר הפריע לאנשים שהיו מצויים באזור הפריצה או שהיה עשוי להפריע לאנשים המצויים באזור הפריצה. כתוצאה מהאירועים המתוארים לעיל, נגרם אובדן של בית גידול של ערוץ הנחל לצומח ולחי. כמו כן, נשקפה סכנה לבעלי חיים וביצי בעלי חיים שבאו עמו במגע, ולבעלי חיים אשר ניזונים מצמחיה שנפגעה מהדס"ל. כתוצאה מהצורך לבצע את עבודות השיקום נחסמה למטיילים למשך 3 חודשים הדרך למעלה צין מאזור מדרשת שדה בוקר.

15. כשלי הנאשמים באירוע הראשון נדונו בהרחבה בהכרעת הדין אך לא התקבלו כלל טענות המאשימה ביחס לכשלים בפרויקט. יש מקום להבהיר את הקביעות הרלוונטיות בשלב זה בו עסקין בעונשם של הנאשמים:

נקבע כי לא נערכה ישיבת סדין שאמורה הייתה לצפות אירוע פריצה בקו; נקבע כי נכתב מפרט על בסיס מפרטים קודמים, הוכנסו שינויים על יסוד הערות והארות של בעלי תפקידים שונים אצל הנאשמת על מנת להתאים את המפרט לעבודות הפרויקט הספציפי ולאילוץ. המפרט לא כלל הוראות לטיפול בפריצה חירומית בקווי הדלק כפי שאירע במקרה דנן; התקבלה טענת המאשימה כי עיקר תשומת הלב של המפקחים בפרויקט [נאשמים 5-6] ניתנה לסמכותם בכל הקשור למצבו ההנדסי של הצינור ולא לנושא החירום - כי על המפקחים היה לנקוט בצעדי מניעה ובקרה יזומים, ואלה לא התקיימו; נקבע כי הנהלת פרויקט זה זנחה את החירום והסתפקה בנהלים השגרתיים שהיו בנאשמת בזמנים הרלוונטיים ושנועדו לספק מענה מיטבי לאירועי חירום לתפיסתם. גישה זו נדחתה בהכרעת הדין. אמנם, נהלי החירום נותנים מענה לאירועים דוגמת אלו שבנדון, יחד עם זאת היה מקום להבהיר שהוצאת הפרויקט מיחידת הקווים אצל הנאשמת - היחידה שהייתה אמונה על טיפול בחירום כדבר שבשגרה, אינה משנה מהוראות החירום בפרויקט דנן. נראה כי לו היו פועלים כלל הנוגעים בדבר על פי הנהלים לא צריכה הייתה להיווצר בעיה ביחס לטיפול בפריצה דנן, והדברים היו נראים אחרת. בוודאי יש מקום לצפות כי הנזק הסביבתי היה מצומצם יותר; עוד נקבע כי היה מקום לתרגול אירועי חירום עם הקבלנים בשטח ועם המפקחים; נקבע כי היה מקום להתחשב במורכבות הטופוגרפית של האזור, וכי זו הצדיקה היערכות של מקרים ותגובות באירוע חירום אשר לא בוצעו. נקבע בעניין זה כי הטענה שהיערכות שכזו איננה מתנהלת אצל המאשימה בפרויקטים אחרים ולכן לא נמצא לנכון לעשות כן בפרויקט זה מאחר ומדובר בפרויקט סטנדרטי לא יכולה להישמע. היערכות ספציפית הייתה מצמצמת בהכרח את זמן התגובה שכן תנאי השטח והתגובה להם היו ידועים מראש.

האישום השני

16. באישום השני נקבע כי לאחר האירועים המתוארים באישום הראשון ובשל התרחשותם, הורה המשרד להגנת הסביבה על הפסקת עבודות השיפוץ. ביום 25.7.2011 אישר המשרד להגנת הסביבה את המשך העבודות, בתנאים שונים שמטרתם הייתה הבטחת היערכות הטיפול בפריצת דס"ל במהלך עבודות השיפוץ.

17. בחלוף כ- 9 שבועות מהאירועים המפורטים באישום הראשון, ביום 4.9.2011, במסגרת עבודות השיפוץ, נחשף קטע מהצינור המצוי סמוך לשביל המחבר בין עין זיק ובין מדרשת שדה בוקר [להלן: "**השביל**"]. השביל מצוי כ- 200 מטרים מדרום לנחל צין ולנקודת הפגיעה המתוארת באישום הראשון, בתחום גן לאומי "גן הפסלים". לצורך חשיפת קטע הצינור הרלוונטי ושיפוצו, נחסם השביל לגישה מטיילים וכלי רכב.

18. ביום 5.9.2011, לאחר שיפוצו, הוטמן קטע הצינור בקרקע וכוסה באדמה בגובה שאינו ידוע במדויק. ולא היה ידוע לצוות החפירה, או לפיקוח של קצא"א, בזמן אמת. סמוך לאחר מכן, התבקש עזיז, אשר היה שותף לחלק מעבודות כיסוי הצינור במקטע הרלוונטי, להכשיר את השביל לשימוש. עזיז עשה כן באמצעות יעה אופני [להלן: "**שופל**"] ובנוכחותו של עליאן אזבארגה מטעם חברת רולידר. במהלך עבודות הכשרת השביל, ולצורך החלקת הקרקע והשוואת גבהים שונים של פני השטח, נהג עזיז את השופל קדימה, כשכף השופל ושיניה פונות קדימה. במהלך פעולה זו, ננעצו שיני השופל בצינור ופערו בו שני חורים.

בהמשך לפגיעת שיני השופל בצינור, פרץ זרם עז של דס"ל, שניתז לאורך הצד המערבי של הצינור, ומשם המשיך לזרום לאורך מספר ערוצים אל עבר נחל צין. חלק מהדס"ל נאגר ונספג בקפלי קרקע ברדיוס של עשרות מטרים ממקום הפגיעה וגרם לזיהומה ולזיהום סביבותיו של נחל צין. סך הכול, עד להפסקת הזרימה מהצינור זרמו ממנו לסביבה כמה מאות מ"ק של דס"ל. עקב הפגיעה בצינור החלו עובדי הנאשמת וחברת רולידר בפעולות חירום שמטרתן הפסקת הזרימה בקו, אצירת הדס"ל ושאיבתו. עוד פעלה הנאשמת לסגירת המגוף, אשר ארכה כ- 25 דקות, בין היתר בשל כך שמפתח המגוף היה במשרד.

19. במהלך פעולות החירום להפסקת זרימת הדס"ל ושאיבתו, נפגע ח'אלד שלאבנה ברגליו מהדס"ל ונזקק לאשפוז בבית חולים במשך מספר ימים. כתוצאה מהאמור, נגרם נזק לאזור נחל צין וסביבותיו, לצמחים, לבעלי החיים ולמערכת האקולוגית. במהלך עבודות השיקום הוצאו מהאזור כ- 7,200 טון אדמה מזהמת בדס"ל.

20. כשלי הנאשמים על פי הכרעת הדין הם הכשלים של אי היערכות לחירום, ופיקוח שאינו מספק בראי החירום - כשלים שנמצאו גם ביחס לאישום הראשון. כן נמצאו כשלים נוספים שמתייחסים לאירוע השני.

נקבע כי וידה העביר הנחיה להוסיף למערך הפיקוח שני מפקחים נוספים, הנחיה זו לא בוצעה; נקבע כי עיקר החלטות הנהלת הפרויקט כהפקת לקחים לאחר האירוע הראשון נגעו לענייני בטיחות ועבודות כלי צמ"ה בסמיכות לקו

הדס"ל, כי לא נעשה הליך הפקת לקחים לעניין נהלי החירום, חידודם או הטמעתם בקרב עובדי קצא"א, רולידר ומובילי הר הנגב. נקבע כי הנאשמים אכן חידדו הוראות והנחיות בטיחות שנועדו למנוע פגיעה בצינור - אך היה מקום לפעול גם לשם חידוד הוראות והנחיות ותרגול של הטיפול באירועי חירום; נקבע כי למרות ההתחייבות שניתנה על ידי לוי למשרד להגנת הסביבה בשמה של חברת קצא"א בהיותו איש הקשר בכל הנוגע לחזרה לעבודות השיפוץ, גם אם במשתמע, לא נעשו פעולות להטמעת הדרישות בעיקר בכל הקשור לדרישת הימצאות אמצעי שאיבה בשטח העבודות - הדבר רובץ ישירות לפתחם של לוי וסביון אשר היו מודעים לאמור ויורד לשורש האחריות לטיפול בפריצה, בוודאי העובדה שלוי עדכן את וידה שמולאו כלל הדרישות רובצת לפתחו של זה. סביון שהיה מודע לעובדה כי לא נחתם חוזה עם בויבית צריך היה להתריע; עוד נקבע כי נראה שהביובית איחרה במעט לשטח שכן יצאה אל השטח כשעה לאחר הפריצה. קשה להעריך אם מדובר בפרק זמן סביר של תגובה ופעולה ועניין זה לא נקבע כמחדל או כשל לחובת הנאשמים. יחד עם זאת נקבע שגם כאן ברור כי תרגול של תרחיש פגיעה וקביעת אחראים לזימון הביובית מראש, יכול היה לצמצם את זמן התגובה.

הסדרי הטיעון עם נאשמים 7-15

21. ביום 14.2.2018 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום בעניינם של נאשמים 11-7 בין היתר על ידי מחיקת נאשם 8, מר ניר עפרוני מנכ"ל נאשמת 7 [חברת רולידר בע"מ]. הסכמות אלה הושגו לאחר ניהול הליך גישור ממושך בפני כב' סגן הנשיאה [דאז] השופט ברסלר-גונן. הנאשמים חזרו מכפירתם והודו בעובדות כתב האישום המתוקן מיום 14.2.2018.

22. במסגרת הסדר הטיעון הגיעו הצדדים אף להסכמה דיונית לעניין העונשים שיושטו על הנאשמים. בעניינה של רולידר הוסכם, כי המאשימה תבקש להשית עליה קנס בסך 500,000 ₪ וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה. ההגנה הודיעה כי תבקש לבטל הרשעתה של רולידר בדין. עוד הוסכם כי היה ורולידר לא תורשע בדין, יטענו הצדדים באופן חופשי לעניין רכיב הפיצוי שיושט עליה. בעניינו של נאשם 9 הוסכם כי יושט עליו צו של"ץ בהיקף 120 שעות. הוסכם כי ההגנה תבקש שלא להרשיע את נאשם 9, ואילו המאשימה הודיעה כי תעמוד על הרשעתו בדין. בעניין נאשם 10 הוסכם כי הוא יורשע ויושט עליו צו של"ץ בהיקף 120 שעות וכן קנס בסך 20,000 ₪. בעניין נאשם 11 הוסכם כי הוא יורשע וכי יושט עליו קנס בסך 15,000 ₪.

23. ביום 14.2.2018 נקבע, לאור הסדר הטיעון, כי נאשמת 7 ונאשם 9 ביצעו את העבירות המיוחסות להם בכתב האישום. **נאשמת 7** נמצאה אשמה בעבירה של זיהום מים לפי סעיף 20ב בצירוף סעיף 20כב בחוק המים, מיום 29.6.2011; עבירה של השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך ברשות הרבים, לפי סעיף 2 + 13(ג)(1) בחוק שמירת הניקיון, מיום 29.6.2011; גרימת ריח חזק או בלתי סביר, עבירה לפי סעיף 3 + 11(א)(1) בחוק למניעת מפגעים; **נאשם 9** נמצא אשם בעבירה של זיהום מים לפי סעיף 20ב בצירוף סעיף 20כב בחוק המים, מיום 29.6.2011; הפרת חובת נושא משרה, לפקח ולמנוע עבירות על חוק שמירת הניקיון, לפי סעיף 15 בחוק שמירת הניקיון, עבירה מיום 29.6.2011; הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק למניעת מפגעים, עבירה לפי סעיף 11(ג) + 14 בחוק למניעת מפגעים, עבירה מיום 29.6.2011; בעבירה של זיהום מים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 20ב + כא(א) וכא(ג) בחוק המים מיום 5.9.2011; הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק

שמירת הניקיון, עבירה לפי סעיף 15 בחוק שמירת הניקיון, עבירה מיום 5.9.2011.

בסופו של יום נאשמים 7, 9 הורשעו בדין. על נאשמת 7 הושתו קנס בסך 500,000 ₪ והתחייבות בסך 700,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשעה הנאשמת בהליך דנן; על נאשם 9 הושת צוו של"ץ בהיקף 120 שעות לביצוע בתוך 18 חודשים. בשל ההסדר שבין הצדדים לא הושתו על נאשם 9 קנס או חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה.

24. **נאשמים 10-11 הורשעו במיוחס להם** ובעבירות של זיהום מים לפי סעיף 20ב + סעיף כא(א) בחוק המים. נאשם 10 בצירוף סעיף 20כב בחוק המים; **נאשם 10 הורשע גם** בעבירה של הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק שמירת הניקיון בקשר עם סעיף 2 דלעיל, עבירה לפי סעיף 15 בחוק שמירת הניקיון מיום 29.6.2011; עבירה של הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירה על חוק למניעת מפגעים - עבירה לפי סעיף 11(ג) + 14 בחוק מניעת מפגעים מיום 29.6.2011; עבירות של זיהום מים לפי סעיף 20ב' + סעיף כא(א) בחוק המים מיום 29.6.2011; ובעבירה של זיהום מים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 20ב + כא(א) (וכא(ג) בחוק המים מיום 5.9.2011; עבירה של השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך ברשות הרבים עבירה לפי סעיף 2 + 13(ג)(1) בחוק שמירת הניקיון, עבירה מיום 5.9.2011; הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק שמירת הניקיון, עבירה לפי סעיף 15 בחוק שמירת הניקיון, עבירה מיום 5.9.2011; **נאשם 11 הורשע גם** בעבירה של השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ברשות הרבים - עבירה לפי סעיף 2 + 13(ג)(1) בחוק לשמירת הניקיון; עבירה של גרימת ריח חזק או בלתי סביר לפי סעיף 3 בצירוף סעיף 11(א)(1) בחוק למניעת מפגעים; פגיעה בגן לאומי בנסיבות מחמירות לפי סעיף 30(ד) + 57(א) בחוק גנים לאומיים; כל העבירות המיוחסות לנאשם 11 בוצעו ביום 29.6.2011.

על פי הסדר הטיעון הוסכם כי יושתו על נאשם 10 צו של"ץ וקנס ועל נאשם 11 קנס בלבד. בסופו של יום הושתו על נאשם 10 צו של"ץ בהיקף של 120 שעות, קנס בסך 20,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תחתיו והתחייבות בסך 20,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דנן; על נאשם 11 הושתו קנס בסך 15,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תחתיו והתחייבות בסך 15,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דנן.

25. ביום 28.1.2019 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום בשנית ובו הודו נאשמים 12-15. בין הצדדים התנהל הליך גישור פלילי ארוך לפני כב' סגן הנשיאה [דאז] השופט ברסלר-גונן, במסגרתו לא הצליחו להגיע להסכמות דיוניות או לעניין העונש אלא לעניין תיקון כתב האישום.

26. **נאשמת 12 הורשעה בשתי עבירות של זיהום מים בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 20ב בצירוף סעיף כא(א) וסעיף כא(ג) בחוק המים - עבירה אחת מיום ועבירה שנייה מיום 29.6.2011 והשנייה מיום 4.9.2011; שתי עבירות של השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך ברשות הרבים לפי סעיף 2 + סעיף 13(ג)(1) בחוק שמירת הניקיון עבירה אחת מיום ועבירה שנייה מיום 29.6.2011 והשנייה מיום 4.9.2011; עבירה של גרימת ריח בלתי סביר - לפי סעיף 3 + סעיף 11(א)(1) בחוק למניעת מפגעים - עבירה מיום 29.6.2011. **נאשם 13 הורשע בשתי עבירות של זיהום מים בנסיבות מחמירות מכוח אחריות נושא משרה - לפי סעיף 20ב + סעיף כא(א) וסעיף כא(ג) וסעיף 20כב בחוק המים - עבירה אחת מיום ועבירה שנייה מיום 29.6.2011 והשנייה מיום 4.9.2011; שתי עבירות של הפרת חובת נושא משרה****

לפקח ולמנוע עבירות על חוק שמירת הניקיון - עבירה לפי סעיף 2 + 13(ג)(1) + 15 בחוק שמירת הניקיון - עבירה אחת מיום ועבירה שנייה מיום 29.6.2011 והשנייה מיום 4.9.2011; עבירה של הפרת חובת נושא משרה לפקח ולמנוע עבירות על חוק למניעת מפגעים - לפי סעיף 3 + 11(א)(1) + 11(ג) + 14 בחוק למניעת מפגעים - עבירה מיום 29.6.2011. **נאשם 14** הורשע בזיהום מים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 20ב + כא(א) + כא(ג) בחוק המים; השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך רשות הרבים לפי סעיף 2 + 13(ג)(1) בחוק שמירת הניקיון; גרימת ריח חזק ובלתי סביר לפי סעיף 3 + 11(א)(1) בחוק למניעת מפגעים; פגיעה בגן לאומי בנסיבות מחמירות לפי סעיף 30(ד) + 57(א) בחוק הגנים הלאומיים - עבירות מיום 29.6.2011. **נאשם 15** הורשע בזיהום מים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 20ב + כא(א) + כא(ג) בחוק המים; השלכת פסולת המכילה חומר מסוכן ולכלוך רשות הרבים לפי סעיף 2 + 13(ג)(1) בחוק שמירת הניקיון; פגיעה בגן לאומי בנסיבות מחמירות לפי סעיף 30(ד) + 57(א) בחוק הגנים הלאומיים כל העבירות מיום 5.9.2011.

27. ביום 1.7.2022 גזרתי את דינם של הנאשמים. על נאשמת 12 הושת קנס בסך 600,000 ₪, והתחייבות בסך 800,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשעה הנאשמת בהליך דנן; על נאשם 13 הושת צו של"ץ בהיקף 120 שעות, קנס בסך 75,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תחתיו, והתחייבות בסך 100,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דנן; על נאשם 14 הושת צו של"ץ בהיקף 120 שעות, קנס בסך 25,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תחתיו, והתחייבות בסך 50,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דנן; על נאשם 15 הושת צו של"ץ בהיקף 120 שעות, קנס בסך 20,000 ₪ או שלושה חודשי מאסר תחתיו, התחייבות בסך 40,000 ₪ למשך שנתיים להימנע מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דנן.

28. ערעור על גזר דיני התקבל בהסכמת הצדדים באופן שהקנס שהושת על נאשמת 12 הועמד על סך של 500,000, והקנס שהושת על נאשם 13 הועמד על סך של 35,000 ₪.

היקף אחריותם הפלילית של הנאשמים כפי שנקבעה בהכרעת הדין

29. ראשית אציין שוב כי נאשמים 5-6 זוכו, בין היתר ובעיקר מאחר שלא מצאתי מחדל המצדיק השתתפות אחריות פלילית, ומשמצאתי כי נעשה כל מה שניתן היה לעשות לאור הגדרת תפקידם, ובהתחשב בעקרון החוקיות.

30. עוד יש לציין כאן, בהקשר הפיקוח כי דחיתי את טענת באי-כוח הנאשמים ולפיה הנאשמת הגדירה את יחסיה עם הקבלן כך שתחול חציצה מוחלטת בינה לבין קבלני המשנה מטעמה וכל מעשה שיעשה על ידי עובד קבלן המשנה יהיה באחריות הקבלן ולא באחריותה. נטען כי לאור האמור לא הוקם מערך פיקוח על הקבלנים. **טענה זו נדחתה בשתי ידיים ונקבע כי הנאשמת איננה יכולה להרחיק עצמה מאחריות לסיכונים שהיא מייצרת במהלך פעילותה השגרתית באמצעים חוזיים כאלה ואחרים. אין לקבל זאת והדבר מנוגד להיגיון ולפסיקה הרלוונטית.**

31. נקבע כי הכשל רובץ אצל הנאשמת הן ביחס להגדרה המצמצמת של הפיקוח והן ביחס להיקפו. שני מפקחים באתר עבודה דוגמת זה דנן, עלול להצביע על זניחת הפיקוח האפקטיבי באתר במובנים של תהליכי העבודה ובטיחות. אין זה די לפקח על טיב ביצוע עבודות השיפוץ, על איכות הצבע והעטיפה של הצינור, ובוודאי אין זה מספק לשלוח לשטח שני מפקחים, שאינם מיומנים בחירום או בתגובה לחירום, אינם מתורגלים בעניין, ואינם מיומנים או מוכשרים לטיפול בחירום ולמנוע אירועי חירום, זאת גם ובעיקר בהתחשב בעובדה כי מדובר בחומר מסוכן, ובמאפייניו המיוחדים של הפרויקט דנן - הטופוגרפיה שלו, ומצבו של הצינור עובר לעבודות השיפוץ.

32. נקבע עוד כי הנאשמת מייצרת את הסיכון הן בעובדה כי היא מחזיקה בקו, והן לאור העבודות שביצעה בקו. העובדה כי העבודות בוצעו על ידי קבלני משנה אין בה כדי להסיר ממנה אחריות, בהינתן העובדה כי המומחיות לטיפול באירועי חירום שוכנת אצלה ורק אצלה מבין כלל הפועלים בשטח. מומחיות זו לא באה לידי ביטוי בפיקוח שנשלח לשטח. ודוק: כאמור, הפיקוח הוא החוליה המקשרת בין הנאשמת ובין העבודות בשטח. זוהי החוליה הקריטית למניעת הסיכון ולטיפול בסיכון שהתממש, שכן היא החוליה האחרונה של הנאשמת לעניין זה, שנמצאת בקשר עם הפועלים העוסקים במלאכת השיפוץ בשטח.

התקבלה טענת המאשימה כי היה מקום לנקוט בצעדי מניעה ובקרה יזומים על מנת לוודא עבודה בטיחותית בצינור, צופה פני פגיעה. כך ראוי באתר עבודה שעניינו חומרים מסוכנים.

33. בהקשר האחריות של הנאשמים ובהקשר העונש יש לציין כי בסופו של יום גם אם היו נוכחים בשטח מפקחים נוספים שמספקים נפח נוכחות גבוה משמעותית בשטח, שני מפעילים שונים של כלי צמ"ח שבחרו לעבוד בניגוד להנחיות - יכולים היו לפעול באותה הדרך וזאת מבלי שמי מהמפקחים היה שם לב, או נוכח במקום.

34. כאמור, פרויקט זה לא נוהל על ידי מנהל יחידת הקווים אצל הנאשמת, אשר היה אמון ומיומן בחירום, אלא על ידי אגף הנדסה. מדובר בפרויקט שהוחרג מיחידת הקווים נוכח **היקפו** כאמור לעיל. חרף זאת, למרות ההיקף החרגי, לא סבר מי מהנאשמת שיש לעבות את מנגנון הפיקוח המקובל בנאשמת עד לאותה העת. שוב אעיר, כי העובדה כי כך נהוג היה עד לאותה נקודת זמן אצל הנאשמת אין בה כדי לפטור מאחריות את הנוגעים בדבר, שכן חובה עליהם בנסיבות העניין לשקול שוב ושוב את דרך העבודה המקובלת ואת התאמתה לעניין או לפרויקט שבנדון לאור הסיכון הפוטנציאלי.

35. הדברים מקבלים משנה תוקף לאור העובדה כי **נאשם 2** הורה לעבות את מערך הפיקוח לאחר האירוע הראשון, הוראה שלא בוצעה בסופו של יום.

אחריות נאשם 4 בפלילים

36. כאמור לעיל, הגדרת הפיקוח הייתה מצומצמת מדי לטעמי. הצטיירה תמונה של הפעלת שיקול דעת שגוי ביחס לפיקוח שנדרש מקצא"א וכתוצאה מבעלי התפקידים שבה ביחס להיקף הפיקוח ותחומיו. מדובר באחריות ישירה של נאשם 4 שהיה מנהל הפרויקט לעניין **מניעת הפריצה**. נאשם 4 בוודאי לא הוכיח כי עשה כל שניתן מאחר ובקלות יכול עמוד 10

היה להגדיר ערב הפרויקט פיקוח הדוק יותר ומשמעותי יותר. יש להזכיר את המלצתו לשכור ארבעה מפקחים ולא שניים ערב היציאה לפרויקט. לא ברור מדוע זו לא התקבלה, אך פרט למספר המפקחים בשטח, תחומי האחריות של אלה הוגדרו על ידו בצמצום ובנקודה זו נמצא אחראי.

37. נקבע כי נאשם 4 הוא מנהל הפרויקט הראשון בנאשמת שאיננו עובד של יחידת אחזקת הקווים. היה עליו להיות ער לעובדה כי נוהל החירום שמופעל על ידי יחידת אחזקת הקווים הוא נוהל שיש לוודא כי יופעל במקרה דנן במקרה חירום. היה מקום לוודא כי חרף ההחרגה של יחידת הקווים מהטיפול בשיפוץ, האחראים לטיפול בחירום ידעו לפעול ביום פקודה, גם אם הם אנשי יחידת הקווים. הדבר לא עלה מצידו של סביון ולא נשקל על ידו, ונקבע שישנה ציפייה נורמטיבית ממנהל פרויקט שיפוץ קו דס"ל לשקול באופן יזום, מעשי ומפורש את נושא החירום.

38. זאת ועוד, במישור ההיערכות לטיפול בפריצה היה מקום לקיים ישיבת סדן, להעריך סיכונים ספציפיים ולתרגל אירוע חירום בשטח. לא מן הנמנע כי במהלך תרגול שכזה, תרגול ספציפי לפרויקט בו עסקינן, היו עולים הקשיים לטיפול בפריצה בשטח, ופתרונות שונים שנדונו בין שני האירועים היו מיושמים עוד קודם לאירוע הראשון. למצער היה בכך כדי לצמצם את הנזק באירוע הראשון. ממילא מובן מאליו לאור האמור לעיל כי תרגול חירום היה מצמצם את הנזק שנוצר בכל אחד משני האירועים.

39. ביחס לטיפול בפריצה באירוע השני יש להזכיר את העובדה כי בסופו של יום לא נחתם הסכם עם מפעיל ביובית שאמור היה להיחתם, כאמור לעיל הדבר רובץ גם לפתחו של נאשם 4.

40. לאור האמור הורשע נאשם 4 בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום ביחס לשני האירועים. אחריותו רלוונטית גם במישור מניעת הפריצה וגם במישור הטיפול בפריצה.

אחריות נאשם 3 בפלילים

41. הכשלים שרובצים לפתחו של נאשם 4 רובצים ביתר שאת לפתחו של נאשם 3 שהיה מנהלו הישיר. כאמור, מדובר בפעם הראשונה בה הוחרג פרויקט מיחידת הקווים ועבר לטיפול אגף הנדסה. הדברים משיתים על נאשם 3, שהיה ראש אגף הנדסה בתחילה ומאוחר יותר סמנכ"ל הנדסה, אחריות מוגברת לוודא כי החירום מטופל באופן המיטבי על ידי מנהל הפרויקט [נאשם 4] שמונה על ידו. בנסיבות אלה, כישלון הפיקוח רובץ גם לפתחו של נאשם 3, והוא אחראי בפלילים גם ביחס לקורות הפגיעה בצינור בשני האירועים הנדונים.

42. עוד נקבע כי במישור הפקת הלקחים ויישומם ובעיקר ביחס לקשר עם המשרד להגנת הסביבה היה מצופה מנאשם 3 לנהוג אחרת ולבטא אחריות גבוהה יותר. ר' סעיף 532 להכרעת הדין:

לאור כלל האמור לעיל אני קובעת כי ללוי לא היו חסרים הכישורים, היכולות, הכלים והסמכויות לעמוד בקשר עם רט"ג וליתן תשובות מוסמכות מטעם קצא"א בעניין. מדובר בטענה מיתממת של מהנדס בכיר, סמנכ"ל הנדסה בקצא"א אשר מכיר את נהלי הבטיחות והחירום ואם חסרה לו המומחיות [במובחן מידע תיאורטי]

לטיפול בחירום [מומחיות שהיתה ברשותו של מגל ויחידת אחזקת הקווים] לא נכון לקבוע כי הוא אינו מוכשר או מוסמך לדון בנושא. לעניין זה יש להזכיר את עדותו של לוי עצמו כי פעל כמנחה מקצועי ליחידת אחזקת הקווים, כי קיים ישיבות ותרגולים של מקרים ותגובות עם אנשי השיגור ויחידת הקווים

הדברים יורדים לשורש האחריות של נאשם 3, הן ביחס לכישלון הפיקוח, הן ביחס להיערכות לחזרה לעבודה לאחר האירוע הראשון ומניעת הפריצה השנייה, והן ביחס לטיפול בחירום שעה שכבר אירעה פריצה בקו. בוודאי ניתן לבוא אליו בטרניה כי לא סבר שיש מקום לתרגל אירועי חירום עם הקבלנים בשטח.

43. בנסיבות העניין מצאתי כי יש להרשיע את נאשם 3 בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום בשני האישומים. אחריותו רלוונטית הן במישור מניעת הפריצות והן במישור הטיפול בפריצות שאירעו.

אחריות נאשם 2 בפלילים

44. נראה שראוי לציין בעניינו של נאשם 2 את שנקבע בהכרעת הדין בהתייחס לניהול של נאשמת 1 [סעיף 611 בהכרעת הדין]:

אין מחלוקת כי לא הוכח [ואף לא נטען] כי התרבות הארגונית בקצא"א קלוקלת, כי אין נהלים שיש בכוחם להתמודד עם האירועים דנן, ואף הוכח לעיל כי יש גם נהלים ספציפיים שדי בהם. בנקודה זו אין לבוא בטרניה אל הנאשם 2. עוד יש להבהיר כי לא נטען שמדובר במנהל שחסך במשאבים כלכליים או בתשומות ניהול אחרות ואין רושם כזה שמתקבל מהראיות. יש לבחון תפקודו של המנכ"ל, הנאשם 2, בראי הפרויקט דנן.

45. במישור של **מניעת הפריצה** המחדל היחיד שרובץ לפתחה של חברת קצא"א הוא כישלון הפיקוח. מצאתי כי אין לבוא בטרניה למנכ"ל בעניין זה. אין מדובר באיש ביצוע או במהנדס ויש לצפות כי יוכל לסמוך על אנשי המקצוע מטעמו, כי ידעו להגדיר את תפקידי המפקחים ואת היקף הפיקוח הנאות לפרויקט דנן. בנסיבות אלה לא מצאתי את נאשם 2 אחראי למחדלים או מעשים שהובילו לקרות הפריצה, וזאת בשני האירועים.

46. הדברים שונים ביחס לאחריותו של נאשם 2 **לטיפול בפריצה** לאחר שאירעה בשני המקרים. אציין כי לא התקבל הרושם שהוצאת הפרויקט מיחידת הקווים לאגף ההנדסה הייתה שגויה. מדובר במהלך סביר וכנראה אף נכון לשעתו - עם זאת בהיותו ראשוני היה על כלל הנוגעים בדבר להיות קשובים באופן דווקני יותר לנושא החירום, שאמור להיות לחם חוקה של הנאשמת לאור עיסוקה הרחב בחומרים מסוכנים, ולאור השינוי העקרוני שנעשה היה מקום לחשוב על התאמה או על הבהרה ביחס לתחולת נהלים אלה, ובוודאי היה מקום להבהיר מה תורת העבודה שתחול במקרה חירום. נקבע כי הדבר לא נעשה ומצוי גם באחריות נאשם 2.

47. נקבע עוד כי העובדה שקצא"א לא תרגלה את קבלני משנה באירועי חירום עד לאותה נקודה, לא יכולה להישמע כאמור, ורובצת לפתחו של המנכ"ל ביתר שאת.

48. מפאת זה הורשע נאשם 2 ביחס לעבירות המיוחסות לו בשני האירועים, אך בהתייחס לטיפול בחירום. כאמור לעיל לא מצאתי אותו אשם בקרות הפריצה באף אחד מהאירועים הנדונים.

אחריות הנאשמת

49. אחריות הנאשמת נגזרת מאחריותם של בעלי התפקידים בה ובנסיבות אלה הורשעה בכלל העבירות המיוחסות לה בכתב האישום.

טענות הצדדים

המאשימה

50. המאשימה בקשה לקבוע מתחמי ענישה שונים בעניינו של כל אחד מהנאשמים - כל אחד לפי תפקידו ומידת אחריותו לשיטתה.

51. נטען כי כלל הנאשמים לא נטלו אחריות למעשים המיוחסים להם, בחרו לנהל את ההליך ובנסיבות אלה, ולאור בקשות שונות להגשת ראיות נוספות ודחיות להגשת סיכומי ההגנה נגרם שיהיו שאינו רובץ לפתחה של המאשימה. באת-כוח המאשימה הסכימה כי נגרם שיהיו כתוצאה מהתנהלות החקירה שהתנהלה על ידי שני גופים שונים, וכתוצאה מפרק הזמן שנדרש למאשימה להגיע להחלטה להגיש את כתב האישום דנן - אך שיהיו זה מוגבל, שכן ההליך עצמו נוהל ביעילות יחסית.

52. באת-כוח המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו, ערכים שנפסק בעבר כי הם ערכים מרכזיים וחשובים, עמדה על הסיכון לאיכות הסביבה, הן הסיכון שנגרם בפועל והן הסיכון הפוטנציאלי שהינו חלק מהערכים המוגנים וטענה כי מדובר בפגיעה משמעותית, אחת הגדולות שידעה המדינה בערכי הסביבה המוגנים. נטען כי עסקינן בדס"ל שהינו חומר מסוכן, מסרטן, שנשפך בהיקף של מאות קוב במסגרת שתי פגיעות שאירעו זו לאחר זו בשטחי העבודה הרלוונטיים. עוד נטען כי על אף שאין טענות ביחס לעבודות השיקום שבוצעו במקום, ומוסכם כי נאשמת 1 ועובדיה פעלו לשביעות רצונו של הרגולטור בעניין זה, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי גם עבודות השיקום גרמו לנזקים סביבתיים, ביניהם מטרדי רעש ואבק - נזקים שנגרמו למערכת האקולוגית באזור בניסיון לתקן את הנזק הישיר של הזיהום שנגרם כתוצאה מהפגיעות בצינור בשני האירועים. המאשימה הזכירה גם את נאשם 10 שנפגע ברגליו כתוצאה מחשיפה ממושכת לדס"ל במסגרת הניסיון לטפל בפריצה שאירעה. כל אלו נזקים ישירים ועקיפים, ומשמעותיים שנגרמו כתוצאה מהפגיעות בצינור.

53. באת-כוח המאשימה המלומדת, עו"ד דמתי-שגיא, טענה כי מדובר בפרויקט מתוכנן, והמחדלים שהנאשמים נמצאו אשמים בגינם הם למעשה "מחדלים מתוכננים" - היינו מחדלים בדרך ניהול הפרויקט [ועל כן ראוי היה להגדירם כ"מחדלים בתכנון" ולא "מחדלים מתוכננים", ביטוי שמרמז על כוונה פלילית מלאה], ולא תקלות במהלך ביצוע העבודות. הטענה היא כי מדובר במי שלא חשבו לפעול אחרת, ולא במי שעשו כל שניתן כדי להימנע מהפגיעה. המאשימה עמדה על כי לפי הכרעת הדין הנאשמים אחראים להיעדר תכנון מתאים לטיפול בפריצה [בחירום], והצבת מערך פיקוח שאינו מתאים לפרויקט דנן, לאור נסיבותיו והסכנה הנשקפת מכשל בעבודות שבו.

54. המאשימה טענה למתחמי ענישה שונים בעניינו של כל נאשם, אך הסכימה כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד בגין שני האירועים דנן זאת לאור קביעות קודמות בהליך זה בעניינם של נאשמים אחרים, והגם שלשיטתה היה ראוי יותר לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אירוע. בנסיבות אלה, גם אני אנהג כאמור, וזאת גם כדי לאפשר את הדיון ההוגן בשיקול של אחידות בענישה. עוד אציין כי ממילא מדובר בפרויקט אחד, ובהתנהלות הנאשמים בין האירועים ובמהלכם אותה לא ניתן תמיד לשייך לאירוע ספציפי אחד. בנסיבות אלה, ייתכן וראוי לקבוע מתחם ענישה אחד ממילא.

55. **בעניינה של נאשמת 1** ביקשה המאשימה לקבוע מתחם קנס שנע בין 1.5 מיליון ₪ ועד 4 מיליון ₪ זאת לצד התחייבות. נטען כי הקנס המקסימלי לתאגיד בגין עבירה של זיהום מים עומד על מעל 1.5 מיליון ₪, כי הנאשמת הורשעה בשני אירועים שונים, ומכאן, ובהתחשב בעונשים שנגזרו על הנאשמות 7, 12 [רולידר ומובילי הר הגב בהתאמה] תאגידים אף הן - מדובר במתחם הולם, זאת גם ובעיקר בהתחשב בעובדה כי לא ניתן לזקוף לחובתן של הנאשמות 7, 12 את המחדלים הרלוונטיים לטיפול בפריצה, שכן אלה יוחסו לנאשמים דנן בלבד, ולאור העובדה כי מדובר היה בנאשמות נעדרות הרשעות קודמות.

56. לנאשמת 1 רישום פלילי קודם [ת/260], גם בגין עבירות סביבתיות, בין היתר הורשעה בגין עבירות שיש בהן מחשבה פלילית ולא בעבירות אחרות קפידה. עוד נטען כי פרט לנזק תדמיתי מסוים לא נגרם ולא ייגרם לנאשמת כל נזק נוסף. בנסיבות אלה, לאור עברה הפלילי, בהתחשב בחלוקף הזמן ובהתחשב בעובדה כי ההליך נוהל עד תום והנאשמת לא נטלה אחריות לעבירות המיוחסות לה, המאשימה סבורה כי יש להשית ענישה במרכז מתחם הענישה שיקבע.

57. **בעניינו של נאשם 2** בקשה לקבוע מתחם קנס שנע בין 75,000 ₪ ועד 400,000 ₪ זאת לצד התחייבות. המאשימה הבהירה כי אינה עומדת על צו של"צ בעניינו של נאשם 2 לאור מצבו הרפואי והמסמכים שהוגשו בעניין זה [נ/216], ומנגד סבורה המאשימה כי עונשו של נאשם 2 בתוך המתחם צריך לנוע לחומרה נוכח הוויתור על צו השל"צ. את המתחם המבוקש גזרה המאשימה גם בהתייחס לקביעות בעניינם של נאשמים אחרים בהליך דנן.

ביחס לשאלת הרשעתו של נאשם 2 בדין טענה המאשימה כי לא ייגרם לו כל נזק מוחשי וממשי ולמצער כזה לא הוכח. מדובר ביליד 1947 שנמצא היום בפנסיה, ובנסיבות אלה, קשה להעלות על הדעת פגיעה מוחשית וממשית. נטען כי הנזק כתוצאה מהרשעה הוא פרופורציונלי לעבירות ולמידת הפגיעה בערכים המוגנים, ובביטוי שיפוטי לאחריות הפלילית. עוד הפנתה המאשימה לגזר הדין בעניינם של נאשמים אחרים בהליך דנן ולקביעות שם, טענה כי בכוחם של הדרגים הבכירים למנוע עבירות סביבתיות ויש מקום למסר מרתיע בדמות הרשעה לאור זאת.

באשר למצבו הכלכלי של נאשם 2 ולאור מסמכים שהוצגו בעניין [ת/215] טענה המאשימה, כי מדובר בטענות שלא גובו במסמכים מספקים ובנסיבות אלה, עתירת המאשימה היא למתחם כאמור לעיל ולענישה באמצע המתחם שיקבע נוכח הוויתור על עבודות השל"צ.

58. **בעניינו של נאשם 3** בקשה לקבוע מתחם קנס שנע בין 100,000 ₪ ועד 400,000 ₪ זאת לצד של"צ והתחייבות; **בעניינו של נאשם 4** בקשה לקבוע מתחם קנס שנע בין 75,000 ₪ ועד 400,000 ₪ זאת לצד של"צ והתחייבות - וזאת נוכח ההבחנה שבין תפקידם של השניים כך לטענתה.

המאשימה ביקשה לקבוע את עונשם של השניים במחצית המתחם שייקבע, תוך שהיא עומדת על העובדה כי מדובר במי שניהלו את ההליך עד תום ולא נטלו אחריות למעשים ולמחדלים המיוחסים להם, בהתחשב בעובדה כי הנאשמים 3-4 נמצאו אחראים לכשלים שהובילו לפריצה ולכשלים בטיפול בפריצה בכל אחד מהאירועים מושא כתב האישום, כי מדובר במי שנשאו בתפקיד בכיר יחסית בזמנים הרלוונטיים ומבחינה זו רובצת לפתחם אחריות נורמטיבית גבוהה יחסית.

59. באשר לעתירה לבטל את הרשעתם של הנאשמים בדין טענה המאשימה כי הרשעתם בדין נוגעת לכשל הפיקוח ולכשל ההיערכות לטיפול בחירום ובנסיבות אלה יורדת לשורש התפקוד שלהם. בנסיבות אלה, אין מקום לוותר על הרשעה בדין. עוד נטען כי אחריותו של נאשם 3 כבדה יותר לאור תפקידו ולאור התנהלותו מול המשרד להגנת הסביבה. לאור הקביעות בהכרעת הדין לפיהן לא עמד בהתחייבותיו ואף לא התכוון לעמוד בחלק מהן, יש מקום להרשעה בדין. לנאשם 4 אחריות ישירה לעניין מניעת הפריצה מאחר וקבע היקף מצומצם יחסית של פיקוח כמותי ואיכותי, וגם בשל כך אין מקום לוותר על הרשעה בדין.

עוד עמדה המאשימה על הטענה כי לא הוכח שייגרם לנאשמים 3-4 נזק בלתי פרופורציונלי כתוצאה מהרשעה בדין, שכן שניהם עובדים עדיין בקצא"א ושניהם מחזיקים בתפקידים בכירים. נאשם 3 מחזיק עדיין בתפקיד סמנכ"ל, נאשם 4 התקדם לתפקיד סמנכ"ל הנדסה.

נאשמת 1

60. בעניינה של נאשמת 1 נטען כי מדובר בחברה שאיננה פעילה עוד, וכי עומדת לה קרן שאמורה לשאת בחובותיה, בין היתר הקנס שייקבע בגזר הדין. בנסיבות אלה, ושמדובר בחברה שאיננה פעילה, הרי שאין משמעות לשאלת ההרתעה. עוד נטען כי גם נוכח העובדה שמדובר בתאגיד, ההרתעה איננה רלוונטית, כמו גם השיקול של עבר פלילי, שכן עבירות שמבוצעות על ידי תאגיד הן תלויות האנשים המפעילים אותו, ואין מדובר בעניין שב'אישיותה' של הנאשמת, אלא תלוי מנהליה ונושאי המשרה שבה. כלל עובדיה ונושאי המשרה של הנאשמת שהיו אחראיים לעברה הפלילי אינם עובדים בה, או אינם חלק מן האירועים דנן.

61. עוד הדגיש בא-כוח הנאשמת, עו"ד ניגר המלומד, כי הפרויקט משוא כתב האישום הוא פרי יוזמה של משרד הביטחון, כי הנאשמת לא נשאה בעלויות הפרויקט, ובנסיבות העניין לא עומד כל תמריץ כלכלי אחרי המעשים או המחדלים הרלוונטיים.

62. בא-כוח הנאשמת טען כי יש להיזהר מללכת שולל אחרי הדומיננטיות התקשורתית והציבורית של הנאשמת, וכי לגופה של אחריות שהושתה לפתחה, אין להחמיר עמה מעבר לחומרה שנקט בית המשפט כלפי חברת רולידר שהיתה אחראית על עבודות העפר בפרויקט. הסנגור ביקש להשוות בין עניינה של הנאשמת ועניינה של רולידר שאנשיה נמצאו אחראים לפגיעה גופה, שהרי עיקר עיסוקה של רולידר הוא עבודות עפר, בעוד שגרת עבודתה של הנאשמת איננו נוגע לתחום זה, והיא נעזרת תמיד בקבלני משנה לצורך עבודות אלה. אנשי חברת הר הנגב ביצעו את המעשים הישירים שהובילו לפגיעה, וחברת רולידר היא החברה שהייתה אחראית על איכות עבודתם. ובנסיבות אלה, העובדה כי הנאשמת דומיננטית יותר בשיח הציבורי, אין בה כדי להעלות או להוריד מאחריותה.

בנסיבות המתוארות ביקש בא-כוח הנאשמת כי מתחם הענישה שייקבע בעניינה של הנאשמת יהיה דומה לזה של רולידר והדגיש כי אמנם אחריותה של הנאשמת מקיפה יותר, אך לעניין העונש אין מקום להבחין בין שתי החברות לאור אופי האחריות הישירה שבה נושאת רולידר.

63. נטען עוד, כי ההליך נוהל שלא לחינם, שכן טענות רבות או מחדלים רבים שיוחסו לנאשמת בפרט ולנאשמים בכלל נדחו על ידי בית המשפט, ובנסיבות אלה, העובדה כי רולידר ואנשיה, והר הנגב ואנשיה בחרו שלא לנהל את ההליך עד תום, והודו במיוחס להם בכתב האישום הרלוונטי איננה יכולה לשמש הבחנה בינם ובין הנאשמת או הנאשמים האחרים.

64. לעניין הנזק נטען כי זה נגרם באופן ישיר על ידי אנשי הר הנגב, וכי נקבע שהנאשמת ואנשיה אינם אחראים ישירים לנזק זה. שאלת צמצום הנזק לאור מחדל ההיערכות לחירום שנקבע בהכרעת הדין - היא שאלה שלעולם תישאר ללא תשובה מפורשת, על אף שניתן לקבוע שהנזק העודף בנסיבות העניין היה כזה שאיננו מבוטל. יחד עם זאת ביקש בא-כוח הנאשמת לשקול בין השיקולים בגזר הדין את העובדה כי התוצאה העיקרית הייתה מתרחשת גם לולי המחדל האמור.

65. עוד ביקש בא-כוח הנאשמת להתחשב בחלופי הזמן ובהתנהלות רשות הטבע והגנים שפגעה בזכויותיהם של כלל הנאשמים כפי שנקבע בהכרעת הדין ולהקל בעונשה של הנאשמת גם בגין זה.

נאשם 2

66. באות-כוחו של נאשם 2 ביקשו להסתפק במתחם קנס שנע בין 20,000 ₪ ועד 100,000 ₪. בין הצדדים כאמור, הסכמה כי נאשם 2 לא יבצע עבודות של"צ בשל מצבו הבריאותי. נטען כי הקביעה שנאשם 2 אחראי בפלילים היא קביעה תקדימית על רקע הקביעות העובדתיות ונסיבות העניין, מהן לא עולה כי מדובר במנכ"ל שביקש לחסוך

במשאבים, התעלם מהתראות של רגולטור, או נקט בפעילות מזהמת יזומה. בנסיבות אלה, יש לגזור עונש נמוך משמעותית מזה לו עתרה המאשימה. עוד נטען כי הרשעתו של נאשם 2 היא תקדימית בהיותו מנכ"ל שפועל במרחק מהפרויקט הספציפי, ואשר הורשע בין היתר בכך שלא הבהיר תחולתו של נוהל קיים על רקע שינוי ארגוני בהתייחס לפרויקט ובאי מתן הוראה לתרגל את צוותי הקבלן למקרי חירום.

67. לעניין מתחם הענישה נקבע כי זה צריך להיקבע באופן אינדיבידואלי, תוך התייחסות לנסיבות ביצוע העבירה והנאשם העומד לדין. בעניין זה הפנו באות-כוחו המלומדות של נאשם 2, עו"ד קליינמן ועו"ד פרנקו לקביעות בהכרעת הדין מהן עולה כי אין מדובר בחברה בה השתרשה תרבות ארגונית קלוקלת, נעדרת נהלים מתאימים ומספקים, או כי מדובר במנכ"ל שחסך במשאבים כדי להימנע מנזק סביבתי. עוד נטען כי לא היה אינטרס כלכלי ברקע העבירות, וכי בית המשפט קיבל את גרסתו העובדתית של נאשם 2 באשר להתנהלותה של הנאשמת בהתייחס לפרויקט הנדון - כל אלו מצדיקים קביעת מתחם ענישה נמוך משמעותית מזה לו עתרה המאשימה.

הסנגוריות המלומדות הפנו לפסיקה בעניינם של מנכ"לים אחרים שהורשעו בנסיבות חמורות יותר, וטענו כי המתחם לו עתרה המאשימה לא יכול לעמוד גם נוכח הפסיקה, שכן רף החומרה הנטען הוא חסר תקדים, ובנסיבות אלה, איננו מתיישב עם הפסיקה הנוהגת.

68. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת ביקשו באות-כוח נאשם 2 להפנות לפסיקה הדנה באירועים תאונתיים ונקודתיים וטענו כי אלה האירועים המתאימים לבחינת הענישה במקרה דנן, וטענו כי יש לשים את הדגש על ההתנהגות ולא על התוצאה גרידא.

69. נטען כי נעשו מאמצים משמעותיים לתיקון הנזק, ואין חולק ששיקום המקום נעשה לשביעות רצונם של כלל הנוגעים בדבר, נאשם 2 שיתף פעולה עם רשויות האכיפה.

באשר לרשויות האכיפה הזכירו הסנגוריות המלומדות את הקביעות בהכרעת הדין בנוגע לפגיעה בזכויות הנאשמים על ידי רט"ג, וכן את חלופי הזמן שנגרם בין היתר, בשל התנהלות החקירה על ידי שני גופים כפי שהבהירה המאשימה. אין משמעות לשאלה לחובתו של מי רובץ חלופי הזמן - מאחר והנאשמים אינם אשמים בכך. יש לשקול זאת לקולה בין כלל שיקולי הענישה.

70. לעניין נסיבותיו האישיות של נאשם 2 הפנו באות-כוחו אל נ/216 באשר למצבו הרפואי ואל נ/215 באשר למצבו הכלכלי. נטען כי מדובר בפנסיונר, ובנסיבות אלה, ההרתעה האישית איננה רלוונטית שכן הוא לא ישוב לשוק העבודה. עוד נטען כי הפגיעה במשפחתו תהיה משמעותית לאור נ/215 והנטל הכלכלי שעולה ממנו. מדובר ביליד 1947, נורמטיבי, נעדר עבר פלילי או הסתכסוכויות אחרות עם החוק, וניהול ההליך הוכח כנחוץ שכן קביעות בית המשפט רחוקות וקלות משמעותית מטענות כתב האישום נגדו.

71. נאשם 2 ביקש שלא להוסיף דבר.

נאשם 3

72. בא-כוח נאשם 3 ביקש לבטל הרשעתו בדין ולקבוע מתחם נמוך משמעותית מזה שהתבקש על ידי המאשימה, והצטרף לטיעון של באות-כוח נאשם 2 בעניין זה ולפסיקה שהוצגה על ידו.

73. עו"ד הלר המלומד, בא-כוח נאשם 3 טען כי הכרעת הדין שניתנה בעניינו תקדימית במובן של בחינת תחומי האחריות ודרכי העבודה אצל הנאשמת וקביעת סטנדרט של אחריות מנהלים, וכי תפיסת העבודה בקצא"א השתנתה עם הכרעת הדין ובמובן זה ההרתעה הושגה. המסר של הכרעת הדין אליבא דעו"ד הלר המלומד, היא הצבעה על כשלים בתפיסה ובהתנהלות.

74. נטען כי נאשם 3 נכנס בנעליו של שלמה כהן שהיה סמנכ"ל הנדסה ומשנה למנכ"ל, שהיה מנהל דומיננטי אצל הנאשמת, ונאשם 3 צעד בעקבותיו. הפרויקט אושר ודרכו של הפרויקט הותוותה בתקופתו של שלמה כהן, ובנסיבות אלה, לדרוש מנאשם 3 לנסות ולהפוך "סדרי עולם" לאחר שנכנס לתפקיד סמנכ"ל הנדסה, בעוד שלמיטב הבנתו הוא פועל בהתאם לנהלים ולהנחיות - היא ציפייה קשה, ובנסיבות אלה, יש לדון את נאשם 3 לקולה.

נטען כי ההרשעה נועדה לתקן את הכשלים בתפיסה ובהתנהלות, הדבר הושג, ובהתחשב בעובדה כי אנשי השטח הם מחוללי האירוע הישירים, ההרתעה הושגה בעצם ההרשעה ואין מקום להכביד בצו עונשי משמעותי נוסף.

75. בא-כוח נאשם 3 הצטרף לטיעונים בדבר חלוף הזמן, והגנה מן הצדק, הפנה להכרעת הדין ביחס לעניין וטען כי על הדבר להשפיע על ענישתו של נאשם 3.

76. בהתייחס לנסיבותיו האישיות הדגיש כי מדובר בנאשם בן 59 נעדר עבר פלילי, אב לשני ילדים קטנים שנולדו לאחר מאמצים רבים. ניהול ההליך השפיע על נאשם 3, ובין היתר נטען כי השפיע על בריאותו. במהלך שנות ניהול ההליך נפטרו שני הוריו של הנאשם, בשנים 2020, 2021. עוד נטען כי מדובר ביליד אשקלון שלמד בפנימייה. את שירותו הצבאי בילה כקצין לוחם בצנחנים שהשתתף במערכות לחימה שונות.

נטען כי הקמפיין התקשורתי שליווה את האירוע ואת ההליך המשפטי פגע בנאשמים בכלל ובנאשם 3 במיוחד, מאחר והפך להיות "הפנים" של האירוע, וכי כל קמפיין נגד קצא"א מתקשר אליו מזה שנים.

77. נטען כי בעקבות האירוע ענייני איכות הסביבה הפכו חשובים לנאשם והוא מונה כסמנכ"ל ממונה על איכות הסביבה. בנסיבות אלה, השיקום של נאשם 3 הוא מוצלח וראוי. עוד נטען כי אם לא תבוטל הרשעתו בדין לא יוכל להחזיק בהיתר רעלים וכתוצאה תפקידו ותפקודו המקצועי ייפגעו.

נטען כי נאשם 3 ביקש לקבל המלצות מגורמים שונים במשרד להגנת הסביבה אשר ביקשו לסייע לו אך לאור עמדת הייעוץ המשפטי במשרד נמנעו מלעשות כן. חלף זאת, בהסכמת המאשימה הקריא בא-כוח נאשם 3 קטע ממסמך מיום 29.12.2020 ממנכ"ל המשרד להגנת הסביבה ממנו עולה כי קצא"א, באמצעות ההנהלה, נענית לדרישות המשרד לאיכות הסביבה ומשתפת פעולה בכל הנדרש ממנה על פי דין ומעבר לכך. נטען כי הדבר מאפיין את תפקודו של נאשם 3 כסמנכ"ל האחראי על איכות הסביבה בקצא"א.

78. נאשם 3 הקריא מן הכתב, הדגיש את תפקודו הנורמטיבי, הזכיר את השכלתו כמהנדס מכונות, את העובדה כי עבר קורסים והכשרות בנושאים שונים במסגרתם תפקד בחייו המקצועיים, את שירותו הצבאי הקרבי. עוד הדגיש כי עד לפני שלוש שנים התנדב ביחידת אית"ן שעוסקת באיתור נעדרים במלחמה ובשלום, ובין היתר תחקרה אירועי נעדרים גם משנת 1948. לטענתו המשיך בשירות מילואים עד שהמתח הנפשי הכריע אותו.

עוד פירט נאשם 3 אודות הפרויקטים השונים במסגרתם פעל אצל הנאשמת, והדגיש כי האירועים דנן היו: "... מכה קשה. נחשפתי לאירוע שלושה חודשים לאחר שקבילתי על עצמי את התפקיד ולפני שלמדתי את כל הנושאים הרלוונטיים. האירועים והפרסומים שנלוו נתנו אותותיהם ברמה הנפשית בשנים האחרונות אני סובל מתופעה ... שאובחנה עי חלק מהרופאים כתוצאה מלחצים.

תוצאה של הרשעה תהיה לי קשה מאוד בהיבט האישי. אני מעריך שזה לא יתרום בהיבט התעסוקתי ויכול לפגוע בי בהחלטה יכול למנוע קידום או קבלה לעבודה בחברה ממשלתית. חשוב לי לציין כי האירוע הקשה הזה לימד אותי חשיבות של הגנת הסביבה ובשנים האחרונות אני עוסק בהדרכות מתאימות, יזמתי מערכות של התקנת מסכים בכל יחידות המשנה של החברה ששם מעבירים מסרים בכל הנושא של הג"ס ובטיחות. אם זה אירועים שקורים בעולם או בארץ, אני עושה ומוביל ביקורות מול כל יחידות המשנה. הכנסתי מערכות ניטור לחברה, אני עובד מול כל גורמי הסביבה בשנים האחרונות באופן צמוד וזוכה להערכה. [ניתני לבכיר שעובד מולי במשרד להג"ס לאחר שהתייעץ עם המחלקה המשפטית המליצו לו לא לעשות זאת..."]

עוד הדגיש נאשם 3 את השיקום המוצלח עובר לפגיעות, שנעשה לשביעת רצונם של כלל הנוגעים בדבר.

נאשם 4

79. בא-כוח נאשם 4 ביקש לבטל את הרשעתו בדין. טען כי את שיקולי השיקום יש לשקול בהתאם לנסיבותיו האישיות של נאשם 4, אדם נורמטיבי, נעדר הסתבכויות נוספות עם החוק, ואשר את מידת אחריותו יש לשקול בהתאם למקומו בהירארכיה הארגונית אצל הנאשמת.

80. בא-כוח נאשם 4, עו"ד נייגר המלומד, ביקש לשקול לקולה כי נאשם 4 נמצא אשם בגין קביעות נורמטיביות של בית המשפט ולפיהן היה על הנאשם להיערך לחירום מראש, ובין היתר בכתיבת המפרט, לוודא תרגול חירום בהתייחס לפרויקט הספציפי, וככל שהדבר היה רלוונטי, היה עליו להציף תפקוד לא הולם בזמן חירום של בעלי תפקידים אחרים בפני ההנהלה הבכירה - כל אלה התנהלויות שלא היו מקובלות אצל הנאשמת. נטען כי נאשם 4 פעל כפי שפעלו לפניו,

הכין מפרט לפרויקט שאושר על ידי הממונים עליו, בהתאם למה שנעשה בעבר, ובנסיבות אלה, משמדובר במהנדס צעיר, בן 33 שעבד שנתיים בלבד אצל הנאשמת - מידת האחריות שלו פחותה. אין לצפות מהנאשם לחלוק על הממונים עליו, ועל נהלי העבודה אצל הנאשמת בזמנים הרלוונטיים ובעת ביצוע העבודות בפרויקט הרלוונטי, בעיקר לאור העובדה כי לא היה מקום מבחינתו לחשוב שהממונים עליו פועלים שלא כדין או שלא בהתאם לנדרש.

81. עוד נטען כי חלוף הזמן הוא משמעותי ביותר עבור נאשם 4 שמונה סמנכ"ל הנדסה בחברת קצא"א הנוכחית [שכאמור, נטען כי החליפה את נאשמת 1]. היום נאשם 4 בן 45, מהנדס מנוסה, זכה להערכת הממונים עליו ולכן התקדם חרף ההליך המשפטי שריחף מעל ראשו משך 12 שנים. קשה היום לבקש אותו לתת את הדין ולשאת בענישה בחלוף פרק זמן כה ניכר.

82. באשר לנסיבותיו האישיות הדגיש כי מדובר באדם נורמטיבי, כאמור, נעדר עבר פלילי או הסתבכויות אחרות עם החוק, עתודאי בוגר הנדסת מכונות אשר שירת בחיל הים והשתחרר בדרגת סרן. לאחר שחרורו עבד שנתיים בתאגיד מים כמנהל תפעול ובשנת 2007 הגיע לעבוד אצל הנאשמת. בשנה הראשונה עבד כראש מדור גפ"מ ובשנת 2008 עבר לעבד באגף ההנדסה תחת נאשם 3, שלמה לוי. הנאשם התקדם כאמור לתפקיד סמנכ"ל הנדסה בחברת קצא"א דהיום. נטען כי הנאשם הפנים את המסר ההרתעתי של בית המשפט, מדריך את המהנדסים הצעירים תחתיו ומעניק להם מניסיונו.

83. לגופה של ענישה נטען כי יש להשוות בין נאשם 4 שהיה מנהל הפרויקט, ובין נאשם 9 שהיה מנהל עבודה ברולידר. עוד נטען כי נאשם 9 היה מהנדס מבוגר, בעל וותק משמעותי של שנים רבות, ובנסיבות אלה, נסיבותיו של נאשם 4 פועלות לטובתו ולא לחובתו. אופי התפקיד שנשאו השניים דומה, והם מקבילים ברמה הארגונית.

84. בשאלת ביטול ההרשעה בדין הדגיש בא-כוח נאשם 4 כי מאחר ומדובר בעבירות של אחריות קפידה, שהן נמוכות במיוחד במדרג הפלילי, ובנסיבות העניין, הצורך בשיקום הנאשמים הנדונים הוא פיקציה. מדובר באנשים נורמטיביים. בנסיבות העניין, ומשהוא צפוי לנזק כתוצאה מהרשעה, יש מקום להתחשב בנסיבותיו, בחלוף הזמן הניכר ובקורותיו של נאשם 4 ולבטל את הרשעתו בדין. לעניין הנזק הפוטנציאלי מנה הסנגור כדוגמה את העובדה כי הרשעה בדין רלוונטית בעניינו של מי שמבקש להתמנות דירקטור בחברות ציבוריות, מנכ"ל אצל הנאשמת ותפקידים דומים - כל אלו יעמידו את מועמדותו לבחינה נוספת בשל הרשעה בדין.

85. נאשם 4 הודיע כי הוא מקבל ומכבד את ההכרעה השיפוטית, כי הוא מיישם את התובנות שהפיק מהאירועים, חלקן מופיעות בהכרעת הדין ואם היו לו את אותן תובנות בעבר - היה מיישם אותן בפרויקט דנן. עוד טען כי בתפקידו כיום הוא יודע לנווט תהליכים בצורה טובה יותר, לוודא כי כל גורם מבצע את תפקידו כדי למנוע תקלות דומות בעתיד. עוד ציין: **"ההליך עצמו מלווה אותי החל מ-2011 ויש להבין שזה הליך קשה לאדם נורמטיבי, מהנדס והקושי היומיומי לשאת את ההליך הדיר שינה מעיניי בשנים האחרונות תוך כדי כך שאני מבצע תפקיד תובעני בקצאא עם אחריות גדולה כסמנכ"ל הנדסה. אני חושב שאני מוביל בתחום שלי את החברה למקומות מתקדמים. לאור המעבר מהמקום בו הייתי והמקום בו אני נמצא היום אבקש להקל בעונשי."**

דין והכרעה

הערכים המוגנים

86. הערכים המוגנים בעבירות סביבתיות הם הערכים של שמירה על משאבי הטבע, בריאות האדם ואיכות חיי וחיי הדורות הבאים אחריו.

האדם הוא חלק מסביבתו. הוא מקיים עם סביבתו יחסי גומלין. הוא משפיע על סביבתו והוא מושפע ממנה. הקרקע, המים, האוויר הם היסודות לקיום האנושי . . איכות החיים נקבעת על-פי איכות הסביבה. אם לא נשמור על הסביבה, הסביבה לא תשמור עלינו. מכאן החשיבות הרבה - לכל פרט ופרט ולחברה ככלל - בשמירה על איכותה של הסביבה שבה מתנהלים חיינו . . . אכן, אחד האתגרים החשובים ביותר של ימינו (בעולם ובישראל) הוא זה של איכות הסביבה. יש בו ביטוי לצורך של "שמירת הטבע והנוף - מעשה בראשית - בלא שיד אדם תקלקל את מעשה הבריאה" . . . אחד הערכים החברתיים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע.

[בג"צ 4128/02 אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד נח (3) 503, 512-513 (2004)].

87. הנזקים שנגרמים כתוצאה מעבירות אלה הם נזקים המושגים בפועל על כלל הציבור אשר זכאי ומצפה לחיות בסביבה נקייה ממפגעים. הקלות שבביצוע עבירות סביבתיות לצד התמריצים הכלכליים בבסיסן מחייבים מדיניות ענישה מחמירה לשם הרתעה.

הצורך החברתי הגובר בשמירה על משאבי הטבע ההולכים ומתדלדלים וההכרה בנזק שנגרם לכלל הציבור בשל זיהום הטבע והסביבה, חייבה את המחוקק לקבוע רמת ענישה משמעותית לעוברים עבירות אלו, ואת בית-המשפט בתורו לנקוט מדיניות ענישה מחמירה כלפי אותם עבריינים.

[רע"פ 1223/07 סח עלי מורשד נ' מדינת ישראל המשרד לאיכות הסביבה (12.2.2007)].

בית משפט העליון עמד על חומרתן של עבירות איכות הסביבה, כדלהלן:

בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה שיש בעבירות הגורמות לנזק לסביבה, ועל חובתנו, כחברה וכבני-תרבות, להקפיד ולשמור על נקינות, חוסנה ושלמותה של הסביבה בה אנו חיים

[רע"פ 362/13 עלי חסן גמיל נ' מדינת ישראל (27.08.2013), פסקה 18 בהחלטת כב' השופט מלצר]

88. בשני אירועים שונים, בפער זמנים של כ- 9 שבועות [פער זמנים אשר נשען על הפסקת העבודות באתר בגין

אירוע הפריצה הראשון המתואר בכתב האישום], בשני אזורים סמוכים בנחל צין ובקרבה גיאוגרפית זה לזה [כ- 200 מטר], במתחם גן לאומי "גן הפסלים"; התרחשו שתי פגיעות בצינור בעת שימוש בצידוד הנדסי כבד במהלך עבודות שיפוץ קו דס"ל.

הפגיעה הראשונה התרחשה כאשר נאשם 14, אשר היה בצוות החפירה ושימש כנהג באגר, נהג אותו אל מחוץ לרצועת העבודה בה היה הצינור גלוי לעין והחל לחפור סמוך לעץ, לאחר שפקח רט"ג ביקש להימנע מדריסתו, במטרה לעקרו ולהעתיקו למקום אחר. נאשם 14 חפר בקרקע מבלי שניתן היה לראות את הצינור שהיה טמון בקרקע ועל אף שידע על הסיכון הכרוך בחפירה ללא קשר עין עם הצינור. במהלך הניסיונות לעקור את העץ, נעץ נאשם 14 את שני כף הבאגר בקרקע ופגע בצינור; הפגיעה השנייה התרחשה כאשר נאשם 15, שהיה שותף לחלק מעבודות כיסוי הצינור במקטע הרלוונטי, התבקש להכשיר לשימוש שביל תחתיו עבר הצינור. במהלך עבודות הכשרת השביל, ולצורך החלקת הקרקע והשוואת גבהים שונים של פני השטח, נהג נאשם 15 את השופל כשכף השופל ושיניה פונות קדימה. במהלך פעולה זו, ננעצו שני השופל בצינור ופערו בו שני חורים.

89. כתוצאה מפגיעות אלו זרם מהצינור דס"ל בכמויות גדולות, וזיהם את נחל צין וסביבותיו. הנזק שנגרם במקרה דנן הוא גדול ומשמעותי במיוחד. ולא מן הנמנע כי הנזקים האמתיים של האירועים המתוארים בכתב האישום יתגלו בהיקפם הכולל אך בעתיד הרחוק, שכן נפגעה מערכת אקולוגית משולבת ומורכבת בסביבות נחל צין.

כתוצאה מהמתואר באישום הראשון פרצו מהצינור מאות מ"ק דס"ל, מתוכם נשאבו בפעולות החירום כ- 100 מ"ק דס"ל, וזוהם שטח של כ- 60 דונם. בשטח בוצעו פעולות שיקום ופנו מהנחל וסביבותיו כ- 26,500 טון קרקע מזהמת. חרף פינוי הקרקע, חלק מהדס"ל נותר בערוץ ובגדות הנחל גם לאחר מכן; כתוצאה מהמתואר באישום השני פרצו מהצינור כמה מאות מ"ק של דס"ל, במהלך עבודות השיקום הוצאה מהאזור כ- 7,200 טון קרקע מזהמת. פרט לנזק לקרקע נגרמו גם נזקים לצמחייה, לבעלי החיים באזור, ולבתי הגידול שלהם.

פרט לנזק שנגרם לקרקע כמתואר לעיל נגרמו גם מפגעי ריח חריפים. פגיעה עקיפה נוספת נגרמה לציבור מאחר ובמשך תקופה של מספר חודשים נסגר האזור למטיילים בשל מאמצי השיקום. בנוסף, נאשם 10 נפגע ברגליו במהלך הניסיונות לשאוב את הדס"ל שזרם כתוצאה מהאירוע המתואר באישום השני, והוא נזקק לאשפוז של מספר ימים.

90. מבחינת אופי הנזקים והיקפם מדובר בפגיעה ממשית בערכים המוגנים ברף חומרה גבוה יחסית.

91. מחד גיסא נראה כי יש לשקול לחובת הנאשמים את העובדה כי מדובר בשני אירועים עוקבים של פגיעה בצינור, ואת הנזק המשמעותי שנגרם לסביבה. מאידך גיסא יש ממש בטענות הסנגורים המלומדים, כי מדובר באירועים שהמחוללים הישירים שלהם הם עובדי השטח, עובדי נאשמת 12. הנאשמים אינם אחראיים ישירים לפגיעות הישירות בצינור. נאשם 2 זוכה מכל אחריות לגרימת הנזק, והורשע בהפרת סטנדרט התנהגות או ניהול שנוגע לטיפול בחירום, היינו לטיפול בפגיעה ובנזק לאחר שאלה נגרמו. נאשמים 3-4 נמצאו אחראים כל אחד כפי חלקו לכישלון הפיקוח במובן זה שהוגדר פיקוח מצומצם ושאינו מספק שלא היה ביכולתו למנוע או לצמצם את הסיכון לגרימת הנזק, וכן למחדלים

הנוגעים לטיפול בחירום או בפריצות לאחר שאירעו.

92. לאור אופי העבירות דנן, והקביעות בהכרעת הדין - מובן מאליו שאף אחד מהנאשמים לא יצא ליום עבודה בכוונה לגרום לנזקים. העבירות בהן הורשעו כלל הנאשמים הם עבירות האחריות הקפידה שמשמעותן היא שהנאשמים אחראים בפלילים מאחר ולא עשו כל שביכולתם כדי למנוע את הנזק. רמת הפלילות בעבירות אלה נמוכה והן נחשבות החרג הקיצוני ביותר בהליך הפלילי. מדובר ברף פלילי נמוך מרשלנות.

בנסיבות אלה קבע המחוקק [בסעיף 22(ג) לחוק העונשין התשל"ז 1977 (להלן: "**חוק העונשין**")]] כי לא ניתן יהיה להשית מאסר בפועל בגין עבירות אלה, אלא אם תוכח מחשבה פלילית או רשלנות בפועל אצל העבריין הספציפי [במובחן מרשלנות בכוח בה עוסקת האחריות הקפידה]. מחשבה פלילית שכזו לא הוכחה ולא נטענה בהתייחס למי מהנאשמים דנן.

93. אין מדובר במי שזלזלו בתפקידם במכוון, מדובר באנשי עבודה שהתרשמתי שהיו מסורים לתפקידם, ששגו בהבנת מידת האחריות ואופי הפעולות הנדרשות מהם בזמנים הרלוונטיים. ענישתם צריכה להיקבע גם בהתייחס לנתון זה. בקביעה כי הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה יש לזכור כי מדובר בערכים המוגנים כפי המידה של האחריות הקפידה. מחד גיסא מדובר בערכים חשובים מספיק לאכיפה כך שהמחוקק יסתפק במידה נמוכה של רף הוכחה מאת המאשימה כדי להוביל למציאת הנאשמים אחראים בדין, ומאידך גיסא מדובר בנאשמים שלא יצאו ליום עבודה בכוונה לפגוע ולהרע, ואף לא נמצא כי פעלו ברף פלילי העולה כדי רשלנות, אלא רף נמוך מזה של האחריות הקפידה.

94. מצאתי להדגיש מושכלות יסוד משפטיות אלה, הן על מנת שיזהיר עצמו בית המשפט בענישתם של הנאשמים, והן על מנת להסביר לציבור ולתקשורת שגילו עניין רב בהליך דנן, כך נראה, את הפער המשמעותי בין הרטוריקה של ההרשעה בדין ובין אופי הענישה והיקפה בעבירות דנן. הרשעה בדין כלשעצמה היא נטל משמעותי לנאשמים דנן, כמו גם למנהלים אחרים במשק, אשר מצופה מהם ללמוד את גדרי האחריות הרלוונטית כדי להימנע ממקרים דומים בעתיד.

מתחמי הענישה

95. יש לשקול במסגרת מתחמי הענישה מספר שיקולים מרכזיים. הראשון הוא שיקול התמריץ הכלכלי שלא התקיים. כפי שנטען, הוכח במהלך ניהול ההליך בפניי כי לנאשמת וכתוצאה לנאשמים שבפניי, לא היה כל תמריץ כלכלי לביצוע העבירות שכן עלות הפרויקט דנן הושתה באופן מלא על משרד הביטחון; יש לשקול את חלקם היחסי הנמוך של הנאשמים בגרימת הפריצה מחד גיסא ומאידך גיסא את חלקם המכריע במחדלים שבטיפול בפריצה; יש לשקול את הנזקים שנגרמו כאמור; את השיקום הסביבתי המוצלח ולשביעות רצונם של הגורמים הרלוונטיים מנגד.

96. מתחמי הענישה החשובים ביותר הם אלה שנקבעו בהליך דנן בעניינם של הנאשמים האחרים. לעניין זה יש לזכור כי אחריות הנאשמת והנאשמים 3,4 לקרות הפריצה אינה לאלה של מובילי הר הנגב והפועלים מטעמה, שכן הם מי שגרמו ישירות לפריצות שאירעו ולנזקים שנגרמו לסביבה. מנגד, אחריותם של כלל הנאשמים דנן בהתייחס

לטיפול בפריצה לאחר שאירעה היא אחריות בלעדית. אף אחד מהפועלים בשטח לא יכול היה לטפל בפריצה טוב מהנאשמת ומי שפעלו מטעמה. בנסיבות אלה, יש לשקול את מתחמי הענישה מחד גיסא במשקפיים של אחידות בענישה ומאידך גיסא בהתחשב בהבחנה הרלוונטית לעניין אופי והיקף האחריות של כל נאשם.

97. עוד יש לזכור כי בעניין מובילי הר הנגב והנאשמים שפעלו מטעמה, בית המשפט המחוזי השווה את רף הענישה לענישתם של רולידר והפועלים מטעמה, זאת חרף העובדה כי אנשי רולידר לא עמדו בקו ראשון של אחריות לגרימת הפריצה [עפ"ג 27068-08-19] וזאת בהסכמת הצדדים.

98. הערה אחרונה לעניין מתחמי הענישה והשיקול של אחידות בענישה - סברתי שאין זה ראוי להשית על הנאשמים דנן עבודות של"צ. צו של"צ הושת על הנאשמים 11-9 ועל הנאשמים 15-13. נאשמים אלה פעלו בשטח ברמה היומיומית, ויכולים היו לבחור להימנע מביצוע הפעולות שהובילו לפריצה, או להשגיח ברמה קרובה והדוקה יותר כי פעולות שכאלה לא תבוצענה [כל אחד כפי תפקידו]. הנאשמים דנן נמצאים במישור המנהלים, אחריותם רחבה וכוללת יותר, אך יכולתם להשפיע על בחירות של פועל כזה או אחר בשטח להימנע מפעולות מסוכנות היא אפסית. הדברים נכונים שבעתיים בענייננו שעה שמצאתי כי בשני המקרים מי שגרם לפריצה פעל באופן מודע בניגוד להנחיות ולנהלים שהוטמעו בשטח על ידי מנהלי הפרויקט ברמות השונות, החל מרמת הנאשמים וכלה ברמת מנהלי העבודה מטעם הנאשמות 7 ו-12.

99. **מתחם העונש ההולם את אחריותה של הנאשמת הוא קנס הנע בין 1.000,000 ₪ לבין 2,000,000 ₪, לצד חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד.**

מתחמי הענישה של הנאשמות 7, 12 התחילו בחצי מיליון ₪ אינני סבורה שיש מקום לקביעת מתחם שעומד על פי שלושה מכך בעניינה של הנאשמת כפי שעתרה המאשימה, זאת חרף העובדה כי יצירת הסיכון רובצת לפתחה. כאמור, מדובר במי שלא היה לפתחה כל תמריץ כלכלי לביצוע העבירות, ובסופו של יום האחראים הישירים לנזק, הם הפועלים שעבדו על כלי העבודה בניגוד להנחיות ונהלים שהוטמעו היטב. בנסיבות אלה, בהתעלם מאחריות הנאשמת והפועלים מטעמה לטיפול בפריצה חירומית לאחר שאירעה, האחריות לפתחה של נאשמת 1 היא במעגל משני של מנהלי ובעלי הפרויקט. מנגד כאמור, יש אחריות מיידית וישירה בהתייחס לטיפול בפריצה לאחר שאירעה ועל כן מתחם הענישה בעניינה של הנאשמת צריך להיות גבוה יותר, זאת תוך התחשבות בהיותה יוצרת הסיכון כאמור לעיל.

100. **מתחם הענישה ההולם את מעשיו של נאשם 2 עומד על 35,000 ₪ ועד 150,000 ₪ זאת לצד התחייבות.** לעניין זה שקלתי את העובדה כי אחריותו היחסית של נאשם 2 היא כללית מחד גיסא וכי הוא נמצא אחראי במישור של הטיפול בפריצה ולא במישור של מניעת הפריצה בלבד מאידך גיסא.

אינני מקבלת את טענת ההגנה כאילו נאשם 2 נמצא אשם רק מאחר ונקבע כי לא הובהרו תחולתם של נהלי נאשמת 1 לטיפול בפריצה לאחר השינוי האירגוני שנערך וכי לא הורה לתרגל את עובדי הקבלן. הדבר נכון בחלקו

בלבד, עיקר האחריות רובצת לפתחו של נאשם 2 שלא הטמיע מגנון תרגול חירום אצל הנאשמת ביציאה לפרויקטים מורכבים דוגמת הפרויקט דן. אין מדובר בחכמה שבדיעבד. על הדבר להיות מקובל שעה שיוצאים לביצוע עבודות מסוכנות כגון אלה בהן עסקינן. חרף האמור, מדובר במי שאחריותו יחסית נמוכה בוודאי בהתחשב במיקומו הגבוה בפירמידת הניהול של נאשמת 1.

עוד יש לשקול את מצבו הכלכלי כפי הוראת סעיף 40 בחוק העונשין. אמנם אין מדובר במצב כלכלי קשה עד כי הגיע לפת לחם, אך מדובר באילוצים כלכליים שחלקם הוכחו, חלקם אך נטענו במסמכים, אך די בהם כדי לגלות מידה מסוימת של התחשבות [ר' נ/215].

לאור כלל האמור לעיל, לאור הנסיבות שצינתי ולאור מידת אחריות של נאשם 2 יש לקבוע מתחם נמוך מזה שהושת על נאשם 13 שהיה מנהלם של נאשמים 14, 15 שגרמו לפריצות בקו בפועל, בהתעלם מהנהלים וההנחיות שהיו ידועים להם, וזאת הגם שקבעתי שאין להשית צו של"צ בענייננו.

101. מתחם הענישה ההולם את מעשיו של נאשם 3 עומד על 50,000 ₪ ועד 350,000 ₪ זאת לצד התחייבות. לעניין זה שקלתי את העובדה כי נאשם 3 היה המנהל הבכיר האחראי על הפרויקט דן באופן ישיר, את התנהלותו כפי שבאה לידי ביטוי בהכרעת הדין ואותה הזכרתי לעיל, וכן את העובדה כי הוא אחראי במידת מה במישור מניעת הפריצה כמו גם במישור הטיפול בפריצה. חרף האמור, מדובר במנהל בכיר אצל הנאשמת ולא במי שפעל בשטח ברמה היומיומית. בנסיבות אלה, ולאור מידת אחריות של נאשם 3 בוודאי אין להשית עליו עול כבד מזה שהושת על נאשם 13 שהיה מנהלם של נאשמים 14, 15 שגרמו לפריצות בקו בפועל, בהתעלם מהנהלים וההנחיות שהיו ידועים להם, זאת הגם ששקלתי את צו השל"צ שהושת על נאשם 13.

102. מתחם הענישה ההולם את מעשיו של נאשם 4 עומד על 40,000 ₪ ועד 200,000 ₪ זאת לצד התחייבות. לעניין זה שקלתי את העובדה כי מדובר בנציג הבכיר של הנאשמת בשטח [הממונה על המפקחים שפעלו בשטח ברמה היומיומית], במי שאמור היה לקבוע ולהגדיר את היקף הפיקוח של הנאשמת בשטח על פועלי הקבלן, ובמי שאמור היה ליתן מענה בזמן חירום גם במסגרת כתיבת המפרט ונהלי העבודה הספציפיים לפרויקט. חרף האמור, מדובר במי שהיה מהנדס שאינו בכיר אצל הנאשמת והוא עבד בכפיפות לנאשם 3 שהיה ראש אגף הנדסה ולאחר מכן סמנכ"ל הנדסה שעה שהפרויקט יצא לדרך ופעל תחת הדרכתו ובפיקוחו. בנסיבות אלה, אחריותו פחותה במעט מזו של נאשם 3 אך גבוהה מזו של נאשם 2. בוודאי אחריותו אינה יכולה לעמוד בקו אחד עם מי שהיה מנהלה של נאשמת 12 כאמור.

103. לעניין מדיניות הענישה ר' פסקי דין שונים: רע"פ 8971/15 כל בו חצי חניס בע"מ נ' מדינת ישראל-המשרד לאיכות הסביבה (27.1.2016); ע"פ (חי') 1003-09-17 מדינת ישראל-המשרד להגנת הסביבה נ' דור כימיקלים בע"מ (29.1.2018); ע"פ (חיפה) 10261-08-17 מדינת ישראל נ' שמן תעשיות בע"מ (10.1.2018); ת"פ 42679-08-13 מ"י נ' אסמי עוז 2000 בע"מ (19.3.2015); ת"פ (חיפה) 8559-03-15 מדינת ישראל נ' בתי זיקוק לנפט בע"מ (5.12.2008); - יש לציין כי מדובר במקרים שהם קלים יותר מבחינת היקף הנזק הסביבתי, אך מצאתי, כפי שצוין גם בגזרי הדין של הנאשמים האחרים בתיק דן כי ניתן לגזור מהם מתחם ענישה שצריך להיות חמור

מזה שנידון בהם.

בעניין זה ניתן להזכיר גם את ע"פ 59386-08-20 **קצא"א ואח' נגד מדינת ישראל** (12.1.2021) שניתן בעניינה של הנאשמת ובהתייחס לפגיעה בשמורת האלמוגים באילת. בעיקר יש להפנות להערותיו של בית המשפט המחוזי בסיפא של פסק הדין בהתייחס לענישה הראויה לאור היקף הנזק שנידון שם.

ההרשעה בדין

104. סבורתני כי יש לדחות עתירת ההגנה לביטול הרשעת הנאשמים בדין, וזאת מן הנימוקים שניתנו בעניינם של הנאשמים האחרים בהליך זה, עליהם נאלצת אני לחזור.

105. כלל הוא משהוכח כי מבצע עבירה ביצע את העבירה הנדונה יש להרשיעו בדין בגינה, הימנעות מהרשעה היא בגדר החריג שבחריגים והיא אפשרית בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם, כאן יש להתייחס לנזק המוחשי-קונקרטי העלול להיגרם לנאשם ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד [ר' רע"פ 9118/12 **פריגין נ' מדינת ישראל** (1.1.2013)]; ושנית, טיב העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרות לוותר, בנסיבות המקרה הספציפי, על ההרשעה - זאת מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים [ר' ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 342, 337 (1997)].

106. הוראה זו חלה אף על תאגיד, וניתן שלא להרשיעו בדין:

סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע כי בתום בירור האשמה על בית המשפט להחליט אם לזכות את הנאשם "או אם מצא אותו אשם על הרשעתו". זהו מודל בינארי. באין אשמה זיכוי - בהתקיים אשמה הרשעה. ואולם, הפרקטיקה והדין קבעו מסלול ביניים של אשם בלא הרשעה. כך כלפי נאשם בשר ודם (ראו גם סעיף 72 לחוק העונשין, התשל"ז-1977). מה דינו של גוף מאוגד? בית משפט זה פסק כי ניתן להחיל את הוראות הדין העוסקות באי הרשעה על תאגיד שנמצא אחראי בפלילים . . .

[רע"פ 1840/12 **יהודה עוזר נ' מדינת ישראל** (30.4.2013), פסקה 6 בהחלטת כב' השופט הנדל].

בא-כוחה המלומד של נאשמת 1 לא ביקש לבטל הרשעתה בדין נוכח נסיבותיה, והעובדה כי אינה פעילה עוד, אין לכך גם מקום.

107. לעניין עבירות אחרות קפידה, נקבע כי תמשיך ותעמוד בעינה ההלכה לפיה ההרשעה היא הכלל, והימנעות מהרשעה היא החריג; מאפייניהן הייחודיים של עבירות אלה ונסיבות ביצוען יישקלו במסגרת האיזון הכולל בשאלת אי ההרשעה. עם זאת, בעבירות אלה, ניתן להחיל את ההלכה בדבר הימנעות מהרשעה בגמישות מסוימת - הכל לאור חומרת העבירה ונסיבות ביצועה:

עם זאת, נראה כי גם ביישום ההלכה הנוהגת, כפי שנקבעה בעניין כתב ובפסיקה שצעדה בעקבותיו, בית המשפט אינו עוצם את עיניו למאפיינים המיוחדים של העבירות האסדרתיות, ואין מניעה לתת לנתון זה משקל באיזון הכולל. כפי שצוין, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה הן שיקול שנלקח בחשבון באיזון שקבעה הפסיקה לבחינת שאלת ההימנעות מהרשעה בפלילים, בין האינטרס הציבורי שבהרשעה לבין נסיבותיו הפרטניות של הנאשם והנזק שייגרם לו כתוצאה מן ההרשעה. ככל שהעבירה שעבר הנאשם ונסיבות ביצועה הן ברף הנמוך, כך פוחת האינטרס הציבורי שבהרשעה. כפועל יוצא, ניתן להקל על הנטל המוטל על כתפי הנאשם להראות את עצמת הפגיעה שתיגרם לו כתוצאה מן ההרשעה כתנאי לאי הרשעתו בדין. בנוסף, צודק בית המשפט המחוזי בהערתו כי בעבירות מעין אלו, שאלת שיקום העבריין - כשיקול מרכזי שעליו עמדה הפסיקה ביחס לנושא ההימנעות מהרשעה - אינה רלוונטית. מכיוון שבמצב הדברים הרגיל מדובר בעבירות הנעברות על-ידי אנשים ללא מעורבות קודמת בפלילים, אין מדובר, ככלל, בסיטואציה של עבריין טעון שיקום. לסיכום - הגם שההלכה הקיימת שלפיה הרשעה בפלילים היא הכלל, והימנעות ממנה היא החריג, עומדת בעינה, ניתן להחיל הלכה זו בגמישות רבה יותר כאשר מדובר בעבירות אסדרתיות של אחריות קפידה

[רע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' דוד שבתאי (10.9.2013), פסקה 39 בפסקה דינו של כב' השופט

פוגלמן].

108. סבורתני כי במקרה דנן, בחינת חומרת העבירה בנסיבותיה מובילה למסקנה כי אין לבטל את הרשעת הנאשמים בדין. לאור הנזק החמור שנגרם במקרה דנן לאיכות הסביבה, העובדה כי מדובר בשני אירועים סמוכים יחסית [בסמיכות גאוגרפית ובסמיכות זמנים] ולאור העובדה כי מדובר בהתנהלות היורדת לשורש עיסוקם של הנאשמים כמנהלים בחברה שכלל עיסוקה הוא חומרים מסוכנים - סבורתני כי טיב העבירה בנסיבות ביצועה אינו מאפשר ביטול הרשעת הנאשמים בדין, שכן כתוצאה מהאמור, תיגרם פגיעה בלתי מידתית באינטרס הציבורי ובשיקולי הענישה האחרים - גמול, ובעיקר בשיקולי ההרתעה והמניעה.

109. אין ספק כי לנאשמים יגרם נזק כתוצאה מהרשעתם בדין, אך נזק זה הוא אינהרנטי להליך הפלילי. לעניין זה קבע בית המשפט העליון כדלהלן:

חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוסרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית אף שאחריותם הפלילית הוכחה. שהרי ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת

[ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' דני קליין (04.09.2007), סעיף 76 בפסקה דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה].

110. נאשם 2 איננו עובד עוד, ובנסיבות אלה, הרשעתו בדין אינה יכולה לפגוע בו, ודאי כשעסקין בעבירות אסדרתיות.

מוכנה אני להניח כי כתוצאה מהותרת הרשעה על כנה ייגרמו לנאשמים 3-4 קשיים כלשהם כשמועמדותם

בעתיד תישקל לתפקיד זה או אחר. עם זאת, אין מדובר בנזק שהוא בלתי מידתי ביחס לאינטרס הציבורי שבהרשעתם. המעשים בהם כשלו הנאשמים נמצאים בליבת עשייתם ופעילותם המקצועית בחברה דוגמת הנאשמת. אין זה ראוי כי הנאשמים יוכלו להסתיר את הרשעתם בדין ואת קביעות בית המשפט בעניינם אם בראי קידום מקצועי בעתיד, ואם בראי קבלת תפקידים ציבוריים כאלה או אחרים. הסתרת מידע זה אינה הוגנת ויש בה כדי לפגוע בערכים המוגנים בעבירות איכות הסביבה ובאינטרס הציבורי שבענישה.

111. הימנעות מהרשעה רק בשל טענות לנזק כלכלי עתידי, או נזק תדמיתי, או פגיעה באפשרויות קידום - חותרת תחת האינטרס הציבורי בעבירות כגון אלה, סותרת את תכלית הענישה בעבירות איכות הסביבה ותגרוור פגיעה בהרתעה. כאמור, מרבית הנאשמים בתיקים כגון דא הם אנשים נורמטיביים ויצרניים, אשר הרשעה בדין עלולה לפגוע בהם. הדבר איננו יוצא דופן.

יתרה מכך. הפסיקה מדגישה, ובצדק, כי "הפרופיל הממוצע" של נושאי המשרה אשר כנגדם מוגשים כתבי האישום בתיקים דומים, הינו פרופיל מאוד דומה, ובדרך כלל המדובר בבעלי תפקידים בכירים, ללא עבר פלילי, בעלי השכלה וניסיון, כאלו אשר תורמים לחברה בדרך זו או אחרת, וכאלו אשר התעסוקה הנוכחית והעתיידית שלהם נמצאת באותם תחומי הפעילות. באלו הנתונים, הטענות של נושאי המשרה המוצאים עצמם מעורבים בתיקים כגון אלו, לגבי הנזק הצפוי, הינם טענות דומים עד זהים, מתיק לתיק. הערה זו מחזקת את עמדתי לפיה אין מקום להימנע מהרשעה אלא אם יוכח נזק ממשי ממוקד - שהרי אחרת, על בתי המשפט יהא להימנע מהרשעה של כמעט כל נושאי המשרה, אשר אינם שונים בהרבה האחד מהשני בהיבטים שפורטו מעלה. זאת ועוד. לטעמי, העובדה שנושאי המשרה בהם עסקינן - ובכללם המנכ"לים בתיק הנוכחי - עוסקים גם כיום בתחומים משיקים לתחום עיסוקם במועד ביצוע העבירות, מחייבת דווקא את המסקנה בדבר הרשעה, ולא ההיפך, כפי שהם טוענים.

[ר' ע"פ 10261-08-17 בעניין **שמן תעשיות בע"מ** הנ"ל, בסעיפים 23-24 בפסק הדין].

ענישתם של הנאשמים לאור מתחמי העונש שנקבעו

112. בענישתם של הנאשמים יש להתחשב בשיקולים שונים כמצוות סעיף 40 יא בחוק העונשין. יש להתחשב בסיבותיהם האישיות - כולם נעדרי הרשעות קודמות או עבר פלילי, פרט לנאשמת 1, אשר איננה פעילה עוד כאמור לעיל; הנאשמים מנהלים וניהלו אורח חיים נורמטיבי כולם; יש לשקול את העובדה כי ההליך נהל ביעילות ובהגנות, והעיכובים בניהולו נבעו בעיקר ממגיפת קורונה והזמן שנדרש לאורה לפרשת הסיכומים; יש לשקול לקולה את העובדה כי הנאשמים פעלו לתיקון הנזקים, ככל שניתן היה, וזאת לשביעות רצונם של כלל הגורמים האמונים על מלאכת השיקום.

113. שיקול נוסף הוא חלופי הזמן הניכר, שנגרם לא רק בשל ניהול ההליך המשפטי אלא גם בשל העובדה כי המאשימה החליטה להגיש כתב אישום בינואר 2016 בגין אירועים מהחודשים יוני וספטמבר 2011. מעל לארבע שנים נדרשו כדי לחקור ולקבל החלטה בדבר העמדה לדין בתיק זה.

כפי שציינה באת-כוח המאשימה חלק מן הקושי נבע מהעובדה כי שני גורמי חקירה ניהלו הליך חקירתי בגין

האירועים דנן - המשטרה הירוקה ורשות הטבע והגנים [להלן: "רט"ג"].

114. האמור לעיל מוביל גם לדיון בפגיעה בזכויותיהם של הנאשמים שהוזכרה בהכרעת הדין בהתייחס לניהול החקירה על ידי רט"ג ויש לשקול שיקול זה לקולה במסגרת ענישתם של הנאשמים. להלן אזכיר את שנקבע בהכרעת הדין.

זיהום ושיבוש החקירה

115. התקבלה טענת ההגנה כי גורמים ברט"ג שיבשו את החקירה על ידי שכתוב דוחות פעולה, תיאום וזיהום עדויות של נציגי רט"ג. בנוסף ניהלה רט"ג חקירה בניגוד עניינים, זאת נוכח מעורבותו של פקח רט"ג צחי אוליניק באירוע הראשון אשר הייתה ברורה מלכתחילה. נקבע כי היה מצופה מרט"ג שלא לפעול בחקירת האירועים, להימנע מפעולות שיש בהן כדי לשבש את החקירה ולתאם גרסאות ובוודאי היה מקום להימנע מלהפעיל סמכויות ולחקור את האירוע במישור הפלילי, על אף הסמכות הכללית הנתונה לרט"ג בנושא.

116. נקבע ואין מחלוקת כי במסגרת האירוע הראשון צחי התערב בעבודתם של הפועלים בשטח ולכן היה מעורב בו. עוד נקבע כי הוא עשה כן בניגוד להנחיות ובניגוד להסכמות בין רט"ג וקצא"א בדבר ישירה פנייה למפעילי הכלים, תוך שהוא מפעיל סמכות, ובעודו עיוור לסיכון שיצר, מאחר ואינו פקח תשתיות מיומן. בנסיבות אלה, היה על רט"ג לפעול במשנה זהירות למצער אם לא למשוך ידיה מהחקירה דנן, שכן בבירור קם חשש לניגוד עניינים, ובוודאי היה מקום לחקור ולדרוש במעורבותו של צחי באירוע ובאחריות של מנהליו שלא וידאו כי לא יגיע ל מקום פקח עיוור לסיכון שהוא עלול ליצור [אין באמור כדי לקבוע שיש לצחי או למנהלים ברט"ג אחריות פלילית, אך מעורבות זו הייתה ברורה מלכתחילה ודרשה בדיקה].

חרף זאת, הוכח במהלך הדיונים בפניי כי נערכו פגישות "תחקיר", גם בהשתתפותו של צחי בהן נדונו גרסאות במיוחד גרסתו של צחי, וזאת בטרם ערך זה דוח פעולה. דוח הפעולה של צחי נערך לאחר שתי פגישות או ישיבות "תחקיר" והועבר לעיונו של ממונה האכיפה באזור דוד גודקר להערות ותיקונים. עוד נקבע, לאור נוסחים שונים שהוגשו של דוח הפעולה מטעמו של צחי כי עולה שנעשו עריכות מהותיות בדוח הפעולה, אשר נוגעות לעובדות הצריכות לעניין. נקבע כי צחי התייעץ עם ממונה אכיפה ברט"ג מר דוד גודקר, אשר הורה לו לבצע שינויים שמצאתי שהם מהותיים בדוח הפעולה, וזאת תוך שמר גודקר מודע לעובדה כי צחי חשוד על ידי המשטרה הירוקה וצפוי להיחקר שם כמו גם גורמים אחרים ברט"ג. הדברים לא הביאו אותו למשוך ידו מהחקירה וחרף מודעותו לעובדה כי דוח פעולה של פקח שקול לטופס עדות ומשקף באופן מלא ומהימן את גרסתו של הפקח [כך לפי גרסתו של גודקר בבית המשפט בפניי, ר' סעיפים 633-634 בהכרעת הדין].

117. לאור האמור נקבע כי רט"ג פעלה, ביוזעין, בניגוד עניינים בניהול החקירה בהליך זה. גודקר חקר באזהרה את הנאשמים 3-6, את נאשם 10, את הנאשם 13, את נאשם 14 - בנסיבות אלה ידע והכיר את הטענות נגד צחי. חרף זאת פעל לכאורה מנקודת מוצא כאילו לפתחי רט"ג לא שוכנת כל אחריות למעשים, ואין כל חשד שרובץ לפתחה. הדבר

בבירור לא נכון ולא ראוי. בניהול חקירה אובייקטיבית ראוי היה שצחי יעומת עם הטענות נגדו.

אכיפה בררנית

118. נטען כי העובדה שאנשי רט"ג לא נחקרו ולא הועמדו לדין בגין האירועים דנן, וביניהם לא רק הפקח אולייניק, אלא גם מנהל מחוז דרום, סגנו, והפקחים בן דרורי ועיד אלקשכר מקימה טענה של אכיפה בררנית שכן כל הנ"ל חדלו באופן הפיקוח על פרויקט השיפוץ, וכשלו בכך שעירבו את צחי בפרויקט שבנדון. העובדה כי על קצא"א, אנשיה, והקבלנים שפעלו מטעמה בשטח רובצת אחריות אין משמעה שגורמים אחרים אינם אחראים בשטח לקרות האירועים.

119. נקבע כי יש להבחין בנושא זה בין מי שיצר את הסיכון [קצא"א] ובין מי שנאלץ לפעול ולבצע תפקידו בסביבה המסוכנת נוכח הסיכון שנוצר לעניין ההעמדה לדין. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי בפני המאשימה עמדו חומרי החקירה שהועברו אליה, ועמדו בפניה תוצרי חקירה שהתברר בדיעבד שנערכה באופן שאיננו הולם למצער. זאת ועוד, רט"ג אמונה הייתה על הפרויקט דנן בעניינים שבסמכותה שהם ערכי טבע בעיקר. מבחינה זו פיקוח רט"ג על העבודות והוראות של פקח מטעמה שניתנו למפעילי כלים, בניגוד להנחיות הובילו לפריצה באירוע הראשון. עוד קבעתי כי עם הסמכויות קמה גם חובה להפעילן בשום שכל ובזהירות ראויה. ייתכן כי אם הדברים היו נבחנים מראש הייתה נשקלת העמדה לדין של מעורבים נוספים לדין בגין העבירות דנן. מול החומרים שהיו בפני המאשימה ערב הגשת כתב האישום, אינני סבורה שהעמדת הנאשמים לדין איננה סבירה.

120. יש לחדד ולהבהיר - כלל הטענות המתייחסות לרט"ג בנקודה זו, רלוונטיות לאירועים שהובילו לפריצה באישום הראשון. מאירועים אלה מצאתי כי יש לזכות את נאשם 2 בנסיבות אלה, אין מקום לקבל את הטענות בעניינו, שכן ממילא לא נמצא אחראי לעניין.

בעניינים של נאשמים 3-4 [ובעקבותיהם נאשמת 1], הרי שאלה מעורבים עמוק בתוך הביצוע של הפרויקט. קצא"א היא שיצרה את הסיכון כאמור, והאחריות שלפתחם גבוהה יותר משל האחרים. בנסיבות אלה לא פטיתי אותם מאחריות פלילית אך קבעתי שיהיה מקום לשקול זאת בשלב העונש באופן כללי שכן לא ניתן להתעלם מהפגיעה בזכויותיהם.

121. עונשה של נאשמת 1

בעניינה של נאשמת 1 יש לשקול את עברה הפלילי, תוך התחשבות כי מדובר בעבירות שבוצעו על ידי אורגנים שאינם חלק מהאירועים דנן. עוד יש לשקול את העובדה כי מדובר בחברה שכל עיסוקה היה חומרים מסוכנים, אך גם את העובדה כי אינה פעילה עוד. לעובדה כי נאשמת 1 אינה פעילה עוד משמעות מוגבלת מן הטעם כי חברה אחרת נכנסה בנעליה לתחום עיסוקה, ובנסיבות אלה, שיקול ההרתעה עודנו שריר וקיים, ויש להעביר את המסר הציבורי ההולם למי שנושא את שרביט הפעילות המסוכנת היום.

לאור האמור, יש להשית על נאשמת 1 ענישה בשליש השני של מתחם העונש שנקבע. אני משיתה על נאשמת 1 את העונשים הבאים:

- א. קנס בסך 1,600,000 ₪. הקנס ישולם עד ליום 1.8.2022. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון, המאשימה תשלח שוברי תשלום לבאי-כח הנאשמת.**
- ב. התחייבות בסך 3,000,000 ₪ לפיה תימנע משך שנתיים מביצוע כל עבירה בה הורשעה בהליך דנן. ההתחייבות תיחתם על ידי שניים ממורשי החתימה של נאשמת 1 בחתימת קיום של באי-כוחה ותופקד בתיק בית המשפט בתוך 30 ימים. בגין כל שבוע איחור בהפקדת ההתחייבות תשלם הנאשמת קנס בסך 100,000 ₪ וזאת עד לגובה של מיליון ₪.**

122. עונשו של נאשם 2

בעניינו של נאשם 2 יש לשקול את גילו [יליד 1947], את נסיבותיו האישיות - המשפחתיות, הרפואיות והכלכליות כפי שהן משתקפות מתוך המוצגים נ/215, נ/216, ואת תרומתו החברתית. יש לזכור כי נמצא אחראי לעבירות במישור הטיפול בפריצה בלבד, ולא במישור גרימת הפריצה, וכי לא נמצא שניהל את נאשמת 1 באופן שהכשיל מי מהנאשמים בביצוע עבירות פליליות - היינו אין מדובר במנכ"ל שהתעלם מהתראות של הרגולטור, או הפעיל את נאשמת 1 ללא נהלים ברורים.

לאור כלל האמור יש לקצוב את עונשו של נאשם 2 בשליש הראשון של מתחם הענישה. אני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

- א. קנס בסך 75,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תחתיו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.8.2022. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון, המאשימה תשלח שוברי תשלום לבאות-כח הנאשם.**
- ב. התחייבות בסך 120,000 ₪ לפיה יימנע משך שנתיים מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דנן. רשמתי בפניי התחייבות נאשם 2 במעמד הדיון כי ימנע מכל עבירה כאמור לעיל.**

123. עונשו של נאשם 3

בעניינו של נאשם 3 יש לשקול את גילו [יליד 1963], את נסיבותיו האישיות - המשפחתיות כפי שבאו לידי ביטוי בטיעוני בא-כוחו, את נסיבותיו הרפואיות אותן ציין בטיעונו, את תרומתו לחברה ובשירות מילואים.

לאור כלל האמור יש לקצוב את עונשו של נאשם 3 בשליש הראשון של מתחם הענישה. אני גוזרת עליו את

העונשים הבאים:

א. קנס בסך 150,000 ₪ או 9 חודשי מאסר תחתיו. הקנס ישולם בעשרים תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.8.2022. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון, המאשימה תשלח שוברי תשלום לבאי-כח הנאשם.

ב. התחייבות בסך 250,000 ₪ לפיה יימנע משך שנתיים מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דן. רשמתי בפניי התחייבות נאשם 3 במעמד הדיון כי ימנע מכל עבירה כאמור לעיל.

124. עונשו של נאשם 4

בעניינו של נאשם 4 יש לשקול את גילו [יליד 1976], את נסיבותיו האישיות, את העובדה כי הוא עדיין עובד בקצא"א [בכל חברה המפעילה את קווי הדס"ל הרלוונטיים שאיננה נאשמת 1], את העובדה כי הוא מחזיק בתפקיד בכיר יותר של סמנכ"ל הנדסה, חלוף הזמן בעניינו של נאשם 4 בא לידי ביטוי בניסיון המקצועי שצבר מאז האירועים ובתפקיד הבכיר יותר שהוא ממלא היום. מחד גיסא הפן של ההרתעה מקבל משנה תוקף, מאידך גיסא חלוף הזמן ניכר באופן בולט יותר בעניינו.

לאור כלל השיקולים שהוזכרו לעיל, יש לקצוב את עונשו של נאשם 4 בשליש הראשון של מתחם הענישה. אני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

א. קנס בסך 100,000 ₪ או 8 חודשי מאסר תחתיו. הקנס ישולם בעשרים תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.8.2022. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון, המאשימה תשלח שוברי תשלום לבאי-כח הנאשם.

ב. התחייבות בסך 200,000 ₪ לפיה יימנע משך שנתיים מביצוע כל עבירה בה הורשע בהליך דן. רשמתי בפניי התחייבות נאשם 4 במעמד הדיון כי ימנע מכל עבירה כאמור לעיל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ה ניסן תשפ"ב, 26 אפריל 2022, בנוכחות הצדדים.

שרה חביב, שופטת